RUDÝ BOHATÝR

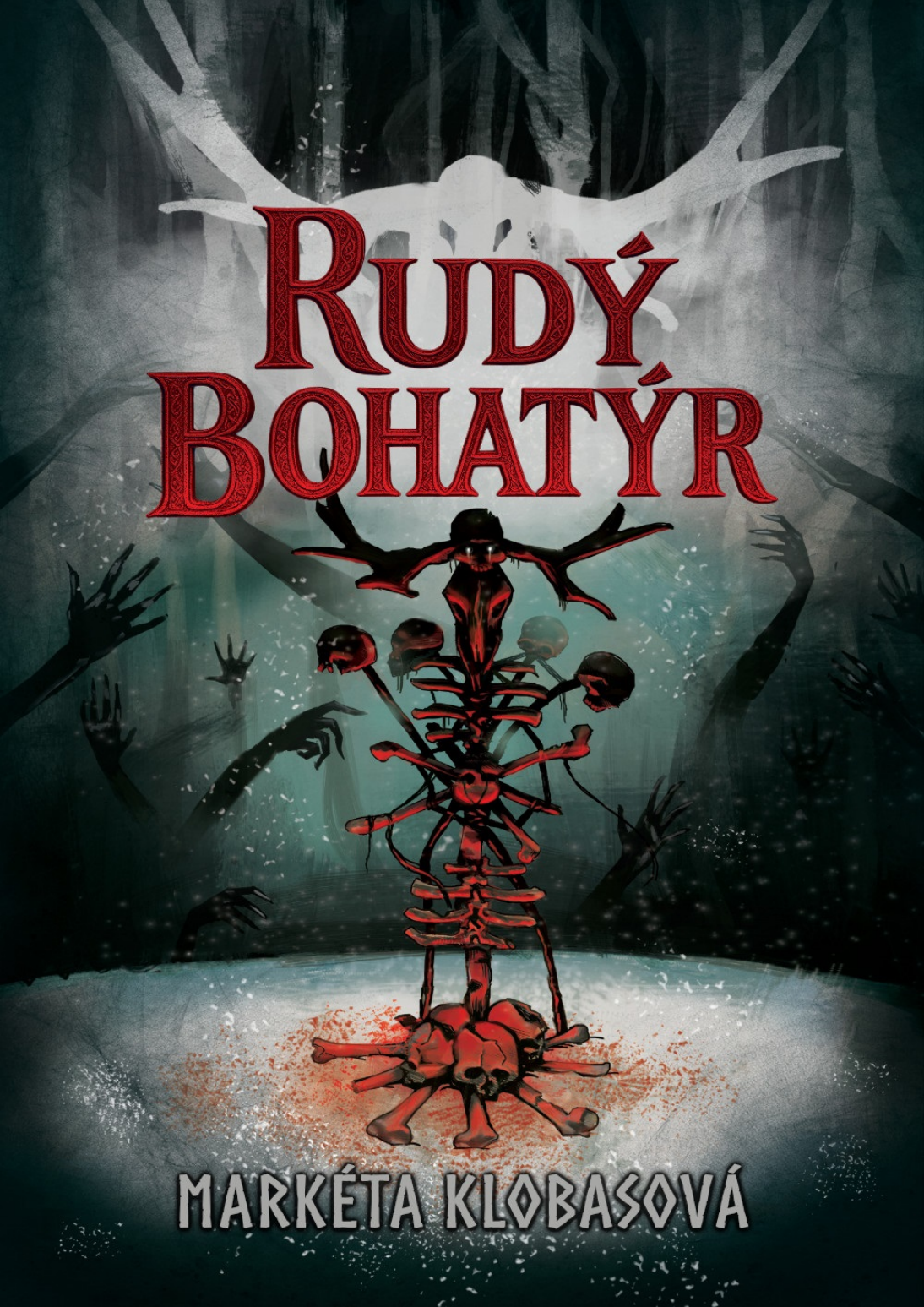

MARKÉTA KLOBASOVÁ

MARKÉTA KLOBASOVÁ

RUDÝ BOHATÝR

FANTASTICKÁ EPOCHA

© Markéta Klobasová, 2026
Cover illustration & cover art © Anna Boudová, 2026
Czech edition © Nakladatelství Epocha, Praha 2026

ISBN 978-80-278-0271-5 (print)

ISBN 978-80-278-1633-0 (ePub)
ISBN 978-80-278-1634-7 (mobi)
ISBN 978-80-278-1639-2 (pdf)

Tátovi

Zmizel další.

Sven svižně kráčel zákopem vyztuženým kládami a proplétal se mezi hloučky vojáků, zakutaných do dlouhých myších kabátů. Brázda se táhla stovky metrů před ním i za ním a připomínala ohavnou jizvu protínající les, kde se to hemžilo havětí. Krysy a veverky dlouho nevydržely, místo nich tu zůstávala jen ta lidská – zakopaná ve zmrzlé zemi a zoufalá roky války.

Minul vojína sedícího na hlídce u velitelského štábu jejich roty. Nebo spíš velitelské díry, jak vyhloubené místnosti všichni říkali. Kluk byl tak ztuhlý, že ani nestačil vstát a zasalutovat mu, než Sven zabušil na dveře sbité ze smrkových klád.

Svenovi to bylo fuk. Ty frčky stejně nic neznamenaly… a nebyly opravdové. On tu nebyl jako skutečný poddůstojník.

Měl tu úplně jinou práci.

Hlídka uvnitř vykoukla skulinou ve dveřích a pustila ho.

„… máme podezření, že se nebezpečně blízko dostali nepřátelští zvědové, pane."

Kapitán Petr Petrovič Subbotin, vysoký, šlachovitý čtyřicátník, pokuřoval dýmku a díval se na mapu, kde mu jeden z vojáků ukazoval ohroženou oblast. Sven vlažně zasalutoval, když se k němu zvedly velitelovy šedé oči.

„Pane." Zůstával však stranou.

Subbotin se beze slova obrátil na muže, co mu podávali hlášení.

„Zdvojnásobte hlídky. A *nestřílejte*. Chci je živé. Kdo je vyčenichá a chytí, dostane dvojitý příděl."

„Ano, pane!"

„Rozchod."

Vojáci zasalutovali a odešli. Sven se ohlédl a pohozením hlavou vykázal i Subbotinova adjutanta u dveří.

„Tohle nikdo nesmí slyšet," řekl mladší muž omluvně a posadil se na špalek u stolu, což byl akorát vznešený název pro desku na kozách. „Protože tu máme průser jak hrom."

Subbotin stiskl náustek dýmky mezi zuby a zafuněl. Vypadal nevyspale. A pěkně špatně naložený.

„Tak povídej."

„Ztrácí se nám totemy. Dneska je to už třetí, co chybí."

„Hm."

Subbotin věděl, že ty pitomé totemy jim nepomůžou. Stejně jako nepomůžou všelijaké amulety, pravoslavné i obyčejné, co si chlapi různě kupovali od šejdířů. Zaručeně jim slibovali, že díky kůstce toho či onoho svatého je mine každá kulka nebo že díky růženci požehnanému popem nad sebou budou mít anděla strážného. Jiní se spoléhali na lidové tradice a tajně, aby to velení nevidělo, si pořizovali zaječí pacičky, váčky z kůží černé kočky, kde nosili její kosti, aby se smůla přilepila na ostatky nebohého zvířete.

Petr Petrovič ale věděl, že je to všechno snůška hoven a lží.

Jediný pravý amulet byl od *ní*. Jen ona byla jediný pravý anděl strážný. *Jeho* anděl.

Odolal nutkání dotknout se vnitřní kapsy, kde talisman měl. Panenku spletenou z větviček a omotanou hadí kůží.

„Nos ji vždycky u sebe. Ochrání tě. Pověděla mi to stará teta z vesnice," řekla mu tehdy a tiskla mu dárek k srdci.

„… hm? To je všechno, co mi na to řekneš?" prolomil Sven nepříjemné ticho. Pozorně si svého petrohradského přítele prohlížel.

„Asi je ukradli ti zvědové," nadhodil Subbotin a vybafl kouř z dohasínající dýmky. *Tím líp. Aspoň se ta pohanská smůla nalepí na ně,* blesklo mu hlavou. Kdo ví, jestli mezi záškodníky nepatřil i tady Sven Tarskij. Ty jeho pitomé *totemy* na ně klidně mohly přivolávat neštěstí. Hejno krys v zákopech, i když mrzlo. Zjevilo se, všechno rozkousalo a sežralo – a zmizelo. Tolik zaseknutých pušek, že takové snad nemohli pustit ze závodu. A čím dál víc nemocných, hlavně tyfem.

„Možná," zamumlal Sven a sledoval, jak Subbotin mechanicky hasí dýmku, jak urovnává nějaké složky na stole a jak vstává. Neobořil se na něj ani na něj nepoužil svoji autoritu, ale jako by mezi nimi stála zeď. Vysoká zasněžená hora.

Sven se nepohnul, když ho kapitán minul a vyrazil z díry ven. Ovanul ho chlad z otevíraných dveří, který dovnitř pronikal i přes tlustý plstěný závěs, a plíživé podezření, co měl na jazyku, konečně dostalo konkrétní obrysy.

Subbotin ho tam nechal bez jediného pohledu. Bez rozloučení. Bez rozkazu. Jako by Sven byl vzduch.

… a jako by Petr Petrovič Subbotin nebyl sám sebou.

KAPITOLA PRVNÍ

Tyfus

Z války si donesl dva georgijevské kříže, ukradenou dragounskou karabinu…

A ještě něco.

Když Georgij v horečkách ležel doma na kavalci, zakutaný do dek a houní, hlavou se mu honilo, jestli je to po tom všem opravdu konec. Na frontě kolem něj svištěly kulky, vybuchovaly granáty, vystřelovaly střepiny. Padlo pod ním několik koní, viděl umírat nespočet nepřátel a desítky svých spolubojovníků. Pronásledovali ho bolševici i carští, protože si při cestě domů, když vojenský revoluční výbor před půl rokem rozpustil jejich jízdní pluk, odmítl vybrat stranu.

Přežil všechno. Utekl všem.

A teď ho dostane nějaká zkurvená nemoc?

„Takže?“ zachraptěl a podíval se na doktora, prošedivělého asketického muže, který s pomocí lupy právě zkoumal skvrny na jeho trupu: „Co mi je?“

„Máte skvrnitý tyfus,“ konstatoval Stěpan Pavlovič Maslov a posadil se za dubový stůl pokrytý složkami a papíry.

Georgij nasucho polkl a žaludek se mu sevřel. Doufal, že přesně tohle neuslyší.

Tyfus poslední dobou v Rusku řádil jako smrtonosná metla. Během války se prohnal vesnicemi i armádou a nechával za sebou tisíce mrtvých, kteří umírali dlouho a v bolestech, dokud po nekonečných dnech blouznění nepodlehli naprostému vyčerpání.

Blouznění…

Počítaly se do toho noční můry? Nikdy jimi příliš netrpěl. Nebo si je nepamatoval. Ale teď ho za nocí protkaných zimnicemi sužovaly se železnou pravidelností. Občas se budil do tmy a chvíli marně

tápal, jestli ho pořád paralyzuje sen, nebo už bdí a ten divný pocit je pozůstatek neklidného spánku. Ne však o frontě, kvílení granátů, štěkání kulometu nebo téměř lidském řičení umírajících koní. Ne. Byl to pozůstatek neznámé, nepochopitelné hrůzy schovávající se v divoké vánici, tichoučké ťukání po zmrzlé krustě sněhu… Čehosi, co nedokázal pojmenovat ani popsat.

Georgij si natáhl zapranou košili a zachmuřeně se zadíval z okna na zasněžené holé větve bříz a lip před malou dvoupatrovou nemocnicí v Ugodském Zavodě. Oproti Moskvě, kde, jak zaslechl, pár týdnů po definitivní vlně rudé revoluce stále tu a tam vypukaly šarvátky, tu byl nečekaný klid. Skoro jako by chaos v zemi neexistoval a městečko pár kilometrů od jeho rodné vesnice Strelkovky žilo ve své vlastní realitě. Možná proto sem prchl i městský doktor Maslov a nechal hladovějící Moskvu daleko za sebou.

„Máte tuhý kořínek, Georgiji Konstantinoviči," navázal Stěpan Pavlovič, když mladík nijak nereagoval. „Protože nechápu, jak jinak byste se sem v tom pokročilém stádiu vůbec dostal. Navíc pěšky…"

Georgij se unaveně pousmál a pokrčil rameny. „Na frontě jsem se naučil, že když vám smrt dýchá na záda, prostě musíte být rychlejší než ona."

„Tak se toho držte i dál." Maslov se odmlčel a sundal si cvikr. „S vašimi příznaky byste už dávno měl být v kómatu."

Georgij tu informaci nějakou dobu vstřebával a mlčky doktorovi zíral do vodových očí.

„Ale nejsem," zamračil se. „To je dobře, ne?"

„To je, ale… Úmrtnost je při tyfu vysoká z jednoho prostého důvodu: lék neexistuje. Můžeme jen mírnit příznaky."

„A?" pobídl ho Georgij, protože měl pocit, že mu neříká vše.

„… a v tak pokročilém stádiu jsem neviděl mnoho lidí, kteří by jej přežili."

Georgij Maslovův nepřímo vyřčený ortel přijal mlčky. Bezvýrazně mu poděkoval a nechal se postarší sestrou v bílém nemocničním mundúru a jeptiškovské plachetce odvést do umývárny, kde dohlédli, aby se pořádně vydrbal a vydezinfikoval. A i když na něj vyhaslé, ploužící se postavy na chodbách nemocnice působily děsivě,

jako zjevení z jiného světa, zařekl se, že nedopadne jako ony. Nesmíří se s tím. Bude prostě dělat to, co mu odjakživa šlo.

Bude bojovat. Přežije.

I když ho sestra odvedla do nemocničního pokoje s děsivým nápisem *Karanténa*.

* * *

„Ta epidemie se začíná vymykat kontrole. Nemáme kam dávat lidi, docházejí nám medikamenty…“

Zemjakov, velitel ozbrojených revolučních sil v Moskvě, mlčel a mnul si strništěm zarostlou bradu, až to šustilo. V kalném světle bezútěšného zimního bezčasí vířily šupinky odloupnuté kůže.

„A co chcete ode mě, Ivanovskij?“

Mladý tmavovlasý doktor si Zemjakova pozorně prohlédl a odhadoval, jak troufalý může být. Nebyl tu úplně s požehnáním primáře… Vlastně tu byl za jeho zády. Ale nemohl se dívat, jak na postelích leží klidně i dva lidé a zbytek je na tenoučkých slamnících na zemi. Jako by toho během války nebylo dost.

„Když jste to tady v Moskvě převzali, slibovali jste, že se o lidi postaráte,“ začal rozvážně. „Že nejste necitelní a lhostejní jako car, který nechává národ zbytečně krvácet a umírat…“

Zemjakov si dál dřel bradu a vydal neurčitý zvuk.

„To jo. Jenom furt nechápu… Jak jako je nemáte kam dávat? Copak tu v Moskvě není dost baráků? Maštalí? Čehokoliv, co má střechu, kurva.“

„Potřebují péči, ne píci.“

Velitelův pobočník, který se probíral papíry, tiše vyprskl.

„Pardon,“ zahuhlal, když ho Zemjakov propálil pohledem.

„Svatá Sofie puká ve švech, plukovníku. A co slýchám od kolegů, tak i všechny ostatní nemocnice. Tohle není zlomená noha. Šíří se to. Šíří se to právě v takových mizerných podmínkách, jaké mi nabízíte.“

Zemjakov zase dlouho mlčel. Ten šustivý zvuk jeho vousů Zacharovi lezl na nervy.

„Pořád jste mi neřek, co ode mě teda chcete.“

„Kontaktovat nemocnice dál od Moskvy, zjistit kapacitu…“

„Tu nóbl hatmatilku si nechte vod cesty.“

„Zjistit *počet volných lůžek*,“ vyslovil Zachar trpělivě, „a podle situace zajistit převoz těch, kteří ho zvládnou.“

„Tak abych si to ujasnil. Šíří se to… a vy to chcete šířit dál?“

Zachar Zemjakova prakticky neznal, ale už mu došlo, jak na něj musí. Přistoupil blíž k jeho stolu a ztlumil hlas, aby ho plukovník musel doopravdy pozorně poslouchat.

„Když je předáme do péče zařízení v jiném městě…, už nebudou váš problém.“

Zemjakov se konečně přestal škrábat. A Zachar, vědom si své příležitosti, kvapně pokračoval: „Zásob je ve městě přece málo, vaši muži je musejí shánět po všech čertech. A v té zimě mrtvé ani nemůžeme pohřbívat, takže hrozí další riziko nákazy.“

„Hm.“

Zemjakov to zjevně vstřebával. Všichni měli problémů víc než dost a Zachar mu právě poskytl alibi, jak se jednoho zbavit. Aspoň částečně.

„Lesjo, dej mu štempl,“ rozkázal nakonec pobočníkovi. „Jeden vagón, Ivanovskij.“

Doktor potlačil vítězoslavný úsměv a vážně přikývl.

„Jeden vagón.“

To bylo víc, než na začátku očekával.

* * *

Bylo to ubíjející.

Georgij už znal každou prasklinu na stropě, každou šmouhu na okně. Evangelium, které jako jediné našel na nočním stolku, už také z nudy přečetl, i když k opravdové víře ho nedokázaly dohnat ani hrůzy války. Kupodivu mu však dodalo naději. Ne svým obsahem – ale že ho přečíst *zvládl.*

Místo aby blouznil a byl prakticky na márách jako pár ostatních z cimry, mysl měl jasnou a mohl počítat tlusté šlahouny větví za oknem i havrany, co jako funebráci čekali, až někdo odsud zase vypustí duši.

Primář měl pravdu. Měl zatraceně tuhý kořínek. A proto i šanci, že z toho, jako zatím ze všeho, na rozdíl od ubožáků okolo vyvázne živý. Držel se toho zuby nehty, té jiskřičky života, která tu tak zoufale chyběla. Připadal si, že je tu s ní jediný. Jako by už ležel v márnici, kde zvuky okolo jsou pochody mrtvých těl, a ne zakašlání nebo šepot živých. Dokonce by nikdy neřekl, jak moc mu bude chybět jeho špinavá, nuzná chalupa o jedné místnosti, kde bývalo vždycky živo; i se svou obyčejnou hliněnou podlahou, zatuchlými dekami a moly prožranými ovčími houněmi. Oproti Charkovu, kde byl před rokem hospitalizován s otřesem mozku poté, co jeho průzkumný oddíl najel na minu, se navíc nemohl rozveselit ani pohledem na pěkné a mnohdy k lecčemu svolné sestřičky – do spárů je dostala sestra Praskovja, podsaditá málomluvná padesátnice. Při odchodu se vždycky pokřižovala a kromě svých povinností se zdržovala pouze večer, aby se s nimi pomodlila.

Proto když se jednoho dne ukázal nový pacient, Georgij z apatie hned ožil. S ním jako by do pokoje, který byl i přes veškeré větrání stále zatuchlý nemocnými těly, vstoupilo trochu života. Světlovlasému mládenci mohlo být kolem dvaceti, podobně jako Georgijovi, a třebaže i on měl horečkou se lesknoucí oči a na trupu tmavé pihaté skvrny, pousmál se na něj.

Postele měli mít vedle sebe.

„Ahoj," otočil se blonďák na Georgije, sotva ho sestra Praskovja uložila, pokřižovala se a odešla.

„Ahoj. Tyfus?"

„Jak jinak," ušklíbl se mládenec nevesele. „Ten je přece v módě."

Georgij pobaveně frkl. A pak se k němu se zavrzáním kovové postele natáhl a podal mu ruku. „Georgij Žukov."

Mladík na něj překvapeně zamrkal. „Děláš si srandu?"

„Ne. Proč bych měl?" zamračil se Georgij nechápavě.

Blonďák se rozesmál. Ten zvuk zněl v karanténě tak nepatřičně, až se na něj ti, co zrovna nespali, pohoršeně podívali. Převážná většina z nich se dostala do toho neurčitého věku upracovaných, válkou a neduhy zvalchovaných lidí, že Georgij vlastně netušil, kolik jim doopravdy může být. Věděl jenom to, že oni to na rozdíl od něj vzdali.

Na rozdíl od *nich*, uvědomil si o něco veseleji. A to i když se mládencův smích změnil v záchvat dráždivého kašle.

„Tak to je něco! Georgij Žukov," blonďák mu konečně stiskl nabízenou ruku. Maličko vyčerpaně a mdle.

„No… a co? Jak se jmenuješ ty?"

„Vždyť ti to povídám! Georgij Žukov!"

Teď se uchechtl i Georgij. „Tak to ještě že máme stejnou nemoc. Co kdyby si nás spletli?"

„No, tak bys dostal klystýr navíc," zavtipkoval druhý Georgij.

„Tys snad klystýr dostal?"

„Ne. A doufám, že na to nedojde."

„Neboj… Oni sem stejně moc často nechodí," ztišil Georgij hlas a úsměv mu pohasl. „Bojí se. Vidím to na nich."

Druhý Georgij chápavě pokýval hlavou a podíval se ke dveřím, jako by se tam přece jen měl někdo objevit. Ani on se už neusmíval.

„A divíš se jim? Po cestě z fronty jsem viděl spoustu křížů… a nebyly vojáků, to vím jistě…"

Oba na moment zmlkli a Georgij si hořce pomyslel, že to veselí jim moc dlouho nevydrželo.

„No… a odkud seš, Žoro?" rozhodl se raději změnit téma. „Můžu ti tak říkat?"

„Jasně, co by ne. V tom případě na tebe zbyl *Gorja*."

„Tak to mám stejně radši," pousmál se Georgij a konečně si zase lehl, tentokrát na bok. „Já jsem ze Strelkovky."

„Já tady odsud. Z Ugodskýho Zavoda. Pekař."

„Pekař…! Vejslužku s tebou asi nemáš, co?" povzdechl si Georgij. Možná byl nemocný, ale hlad měl pořád. Jenže nemocniční strava, navíc ve válce, nebyla nic moc. Ne že by od mládí nebyl s hladem starý známý a netykal si s paní Bídou – jeho rodná vesnice byla chudá a matka s otcem se museli sedřít do krve, aby jeho a sestru uživili. Ale když v deseti odešel do učení do Moskvy, polepšil si. A i v armádě krmili lépe, než když doma přišla krize a neúrodná půda je donutila utáhnout si opasky, doslova jako si bohaté paničky stahují své vosí pasy korzetem.

„Neboj, máma mi určitě něco donese," šeptl Žora. „A nese to přece *Georgiji Žukovovi*, takže…"

„… takže ti to můžu sníst?“ uculil se Georgij.

„Když to stihneš dřív než ta almara…,“ zkřivil Žora rty.

„Myslíš sestru Praskovju?“

„Jo. Je válka. Kdokoli tlustej je podezřelej. Myslíš, že žere ty, co to nezvládnou? Víš co, má tu přece uklízet.“

„To je trochu nechutný,“ zašklebil se Georgij.

„Trochu úcty, mladíci! K té dobré duši, která se o nás stará!“ štěkl na ně z postele naproti drobný starý mužík, kost a kůže.

„Ale však my si děláme jenom srandu, dědo,“ nasadil Žora smířlivý tón. „Co jinýho nám tu zbejvá. Mlčet a čučet jako na funuse?“

Georgij se mimoděk podíval na Petra Petroviče. Kdysi možná osmahlý, ale nyní nemocí pobledlý čtyřicátník ležel v posteli přesně naproti a zíral do stropu. Celé dny, bez jediného slova. Na cokoli, co po něm Maslov nebo Praskovja během vizity chtěli, reagoval jako v medu. Jako by je ani neslyšel. Toho funus brzy čekal. A Georgij se přese všechno děsil, že skončí stejně.

„Však je nechte, Nikifore Borisoviči. Je pravda, že tu konečně není taková nuda,“ zastal se jich slabým hlasem znavený pantáta s pleší. „Víte, co se říká. Mládí je nejlepší lékař.“

„Vocaď pocaď,“ zabrblal Nikifor v odpověď. „Sestra Praskovja je obětavá žena. Jako všichni tady v nemocnici. Pánbu jim to zaplať.“

V pokoji na moment zavládlo ticho. Spasitel na kříži na stěně visel tak nějak výmluvněji.

„Hele, jsem utahanej jak špagát vod zvonku,“ šeptl pekař. „Zdřímnu si. Popovídáme si pak.“

„Jasně. Rád jsem tě poznal.“

„Taky, taky…,“ zamumlal Žora – a během chvilky znaveně usnul.

Georgij se s úsměvem otočil na druhý bok a zadíval se na havrany na větvích.

Smůla, funebráci. Na mně si ještě nesmlsnete. Ani sestra Praskovja, ušklíbl se v duchu. S jeho novým známým ten pobyt v nemocnici už tak tragicky nevypadal.

* * *

Bylo kolem třetí hodiny ráno, když mládenec v moskevské nemocnici u svaté Sofie se zachroptěním vydechl naposledy. Jeho nesouvislé, ale naléhavé výkřiky přivolaly sestry a ty se ho v jeho záchvatu snažily udržet na lůžku. Zmítal sebou, ústa a jazyk rozdrásané vlastními nehty, a dusil se krví i zvratky.

S námahou ho otočily na bok – a tehdy se jim vysmekl. V ničem nepřipomínal k smrti vyčerpaného pacienta, jakého viděly večer. S odhodláním, jaké mívají jen šílenci, se z posledních sil svalil z nemocničního lůžka a dávil a dávil, jako by mu v krku uvízla rybí kost.

Ten už svůj vlak promeškal…, napadlo Zachara chmurně. Dorazil jen o pár desítek vteřin později, ale i to stačilo, aby mládence už nerozdýchal. A i když na frontě mu pod rukama umřely stovky mužů, stejně se za to vždycky trochu nenáviděl.

Zatlačil mu oči a umanutě ignoroval ty živé, které noční incident probudil. Nezbývalo než nechat tělo odnést – k mnoha dalším čekajícím na pohřeb.

Když ho sanitáři nakládali na nosítka, pohled mu padl na tmavé skvrny na mladíkově nehybné hrudi. Vypadaly jako kaňky rozpité na papíře. Anebo to možná byla krev. Zachar si promnul unavené oči a potlačil zívnutí. Noční byly poslední dobou nekonečné.

V kanceláři se chopil papíru připnutého k deskám. Tužka tiše zaškrábala, jak s těžkým srdcem ze seznamu k převozu škrtal ta tři slova.

Georgij Ivanovič Žukov.

* * *

Pekařský synek Georgij Pavlovič Žukov do karantény vážně přinesl svěží vítr. Vyprávění vtipných historek, z poloviny nepochybně vymyšlených, přerušovalo jenom jeho štěkavé kašlání – a jak slíbil, matka mu opravdu poslala kus dobrého žitného chleba. Oba jmenovci se do něj hladově pustili.

„Chuť k jídlu, to je znamení, že to s náma není tak špatný," zahuhňal Žora s plnou pusou.

Cpali se tajně, v noci po vizitě, aby jim ostatní nezáviděli. A hlavně aby se nemuseli dělit. Georgij sobectvím jindy netrpěl, ale v tomto případě se Žorou souhlasil. Krajíc chleba by dal jedině Petru

Petroviči, kterého mu bylo nejvíc líto. Noci byly jediná doba, kdy vydal nějaký zvuk: vždycky křečovitě svíral pokrývku a kňučel jako nakopnutý pes.

„Zvládneme to," prohlásil Georgij přesvědčeně. „Doktor tvrdil, že bych měl být dávno v kómatu. A hele."

„Vážně?" podivil se Žora. „A jak to poznal?"

Georgij pokrčil rameny. „Asi ty skvrny…"

„Jó, skvrny… Vypadáme, jako by před náma kráva dupala do hnoje."

Georgij vyprskl smíchy, až se málem zakuckal. Žora tu byl teprve druhou noc, ale hned k sobě našli cestu, jako by byli nejen jmenovci, ale i ztracení bratři. Pravda, navenek tak nevypadali: Žora byl štíhlý a hubený, s tmavýma štěněcíma očima, zato hnědovlasý Georgij měl široká ramena, silné ruce a ocelový pohled. Co nenahnal na výšce jako bidlo Žora, to doháněl silou. Ačkoli i ta poslední dobou vzala zasvé. Kdysi nosíval pytle zrní nebo otepi srolovaných kožešin a pomalu se ani nezapotil, a teď mu ruce těžkly i po tom, co ulomil další sousto chleba. Ale jak byl dobrý… a čerstvý…

Petr Petrovič ze spánku najednou vyhekl. Žora sebou leknutím trhl.

„Nezavoláme sestru…?" zeptal se nejistě.

„Ta mu nepomůže," zamumlal Georgij. „Zdá se mu o válce."

„Jak to víš?"

Georgij pokrčil rameny, i když ho Žora nemohl ve tmě pořádně vidět.

„Prej nebyl němej odjakživa. To až z fronty se tak vrátil. Podle sestry Praskovji býval oficír. A… jednoho dne prostě přestal mluvit. Nevydával rozkazy, nestaral se o svý muže. Jenom tam v zákopu seděl – a zíral."

„Co tam, chudák, asi musel vidět, že ho to tak sebralo," zašeptal Žora tichounce, bez předchozího elánu. „Důstojníka…!"

Georgij to na rozdíl od Žory raději vědět nechtěl. Stačilo to, co vídal on.

Petr Petrovič do ticha vydal další neartikulovaný zvuk a vzlykl. Žora se vedle na posteli zavrtěl. Georgij měl dojem, jako by si přitahoval peřinu výš k bradě. On ji ale naopak se zaťatými zuby odtáhl.

Sestra Praskovja ho neúnavně zakrývala, i když by chvílemi přísahal, že pod ním na prostěradle zůstane zčernalá ohořelá díra. Svaly ho bolely jako čert, hůř než po prvních dnech vojenské přípravky. A to bylo co říct, protože tehdy z nich výcvikoví důstojníci sdírali kůži zaživa. Těm, kdo neposlechli, někdy doslova.

„Kam jdeš?!"

Žora to šeptem skoro vyjekl. Zvuky nesoucí se od postele Petra Petroviče byly totiž čím dál děsivější. Sípavě se zhluboka nadechoval, až mu hvízdalo na plicích, a když se Georgij v nenáviděné noční košili došoural blíž, v mdlém šeru, které odrážel sníh, ve tmě rozeznal na krku napjaté šlachy.

„Petře Petroviči. Vzbuďte se," šeptl na něj. Nepomohlo to, s čímž ani nepočítal. Proto se opatrně dotkl jeho ramene.

Petr Petrovič se díval přímo na něj. Lesknoucí se oči zapadlé hluboko v černých jámách očních důlků.

Georgijovi z toho pohledu přejel po zádech mráz. Petr Petrovič se za celou dobu na nikoho zpříma nepodíval. Nikdy.

V nemocničním pokoji zavládlo nepřirozené ticho. Nikdo nezakašlal ze spaní, nepovzdechl si, dokonce se ani nezavrtěl. Žora jako by za Georgijovými zády vůbec nebyl nebo taky ztratil hlas.

„Jenom se vám něco zdálo…," zachraptěl Georgij, přestože mu něco říkalo, že by měl mlčet.

Petr Petrovič neodpověděl. Jako vždycky tam akorát bezvládně ležel.

A zíral.

Georgijovi se kolem žaludku rozlil nepříjemný pocit. Podobný, jaký měl, když ho jednou při průjezdu hustým tmavým lesem na zádech lechtal hledáček nepřátelského střelce. A proto raději pomalu couvl.

„Dobrou noc…"

Petr Petrovič mlčel i tentokrát. Ale čím víc se Georgij vzdaloval, tím víc jako by ho ze záhadného důvodu přitahoval.

Pomalu si sedal.

Žora se schoval pod peřinu až nad nos, jako by nikdy v žádné válce nebyl. Z Petra Petroviče sálalo cosi znepokojivého a děsivého, co nemělo se střelbou a křikem nic společného. Pekař se chtěl rozběhnout

ke dveřím a začít na ně bušit, aby se sestra, dřímající na službě, probrala.

Georgij mezitím nejpomaleji, jak dokázal, dosedl na svou postel. Tichounce vrzla.

Petr Petrovič seděl, záda rovná. Georgij věděl, že pořád civí na něj.

Kdyby mohl, vpálil by mu kulku do čela.

Ta křišťálově čistá a nemilosrdná myšlenka se objevila naprosto nečekaně, až Georgije zarazila. Raději zalezl zpátky pod peřinu, čelem k Žorovi. Spánek byl však to poslední, na co navzdory únavě myslel.

Žora vedle něj nebyl pod přikrývkou skoro vidět. Strnule ležel na zádech a pod látkou si bezhlesně odříkával modlitbu k Bohorodičce.

Petr Petrovič se ani nepohnul. A oba Georgijové ani nedutali.

Trvalo snad věčnost, než temná vyzáblá silueta klesla zpátky na polštář. Stejně nepřirozeně pomalu, jako se napřímila.

Georgij se Žorou si ve tmě vyměnili pohled. A až do rána nezamhouřili oči.

* * *

„Co to, *kurva*, bylo…?!“

To byla Žorova první slova, jakmile skončila každodenní ranní vizita. Petr Petrovič jim ve spánku hrdla nerozsápal a v kalném prosincovém ránu to všechno vypadalo jako děsivý sen. Němý carský důstojník se choval jako jindy. Mdle, apaticky. Na Georgije ani nikoho jiného se nepodíval.

„Nevím…,“ odpověděl Žorovi také šeptem, ale na rozdíl od něj napůl nepřítomně, jak se nimral v kaši. Kdyby to jeho přítel neviděl taky, opravdu by si myslel, že se mu to jenom zdálo. Jenže on to viděl. A jemu se to nezdálo. Vysvětlení proto bylo jednoduché.

„Prostě… mu přeskočilo. Šílení lidi se chovají divně.“

„Třeba není šílenej.“ Žora se ke Georgijovi naklonil blíž. „Vypadal jako posedlej…“

„Je cvok.“

„No vážně!“ bránil se Žora. „Babička mi o tom povídala. Jak u nich pop jednou vyháněl nečistý síly… z její mladší sestry. A víš co? Včera jsem se modlil. A on… on si pak zase lehl.“

„Vždyť sestra Praskovja sem pořád chodí, čte Bibli a modlí se. A nic. Petr Petrovič leží a ani ji nevnímá," namítl Georgij. Ale i když nechtěl, prvotní lidský strach pohřbený více či méně hluboko v každém člověku, měl z Petra Petroviče taky divný pocit. Akorát Georgij nebyl ten, kdo by na něj v rozhodující chvíli šel s modlitbou. Ne, on měl raději *pádnější* argumenty.

Žora si povzdechl. „Asi máš pravdu…"

Ale večer, když sestra Praskovja všechny zkontrolovala, obstarala a jako pokaždé si sedla na stoličku, aby začala za svitu lampy číst, se Žora k modlitbám stejně přidal.

Georgij jako jediný ne. Oči měl přikované k posteli naproti, kde katatonicky ležel Petr Petrovič. Ale jak předpovídal, nic se nestalo. Žádné škubnutí při jméně Božím, žádná křeč u proseb k Bohorodičce.

Nedivil se. Monotónní hlas sestry Praskovji byl jako šeptání gramofonové desky, která dávno dohrála.

Nemoc Georgije uspala někde v polovině Zdrávasu.

KAPITOLA DRUHÁ

Paní Subbotinová

„Je to jako hledat jehlu v kupce sena."

Mladík s kulatými brýlemi se posadil na čalouněnou židli před masivním pracovním stolem.

Paní domu, ledabyle oděná jen do hedvábného tmavě zeleného kimona, vzhlédla od štůsku dopisů, kterým se ve světle lamp svižně probírala, a občas, když ji nějaký zaujal, sáhla po příčné orientální dýmce a vdechla namodralý kouř. Udělala to i teď a zkoumavě naklonila hlavu k rameni.

Dobroslav se snažil potlačit úsměv, ale prozradily ho jeho oči. Světlehnědé vlasy mu do nich padaly jako koňská hříva.

Zrzka hodila zbytek dopisů na stůl.

„A tys ji našel," konstatovala a nepatrně zvedla koutky úst.

Dobroslav se už neskrývaně pousmál.

Našel. Jistěže našel.

Vykouzlil z dlaně lístek a položil ho na leštěnou desku. Paní domu se přestala opírat do křesla a naklonila se dopředu, až kůže zavrzala. Byl to telegram.

„Rozhodil jsem sítě po okolních nemocnicích. Tohle je z Ugodského Zavoda."

„Jak se ti, sakra, povedlo rozeslat telegramy?"

„Nasadil jsem si bílý plášť a zašel za posádkou, co hlídá poštu. Řekl jsem jim, že je to otázka bezpečnosti. Hledáme přece nebezpečného *bacilonosiče*. A všichni ví, co tady i v okolí řádí…"

Zrzka se uchechtla. „Jsi dobrej."

Dobroslav se tentokrát usmál skromně, skoro stydlivě. Znali se už dlouhá léta, ale její uznání ho vždycky zahřálo u srdce. Když to říkal někdo jako ona…

Ale její drahý Dobroslav si to zasloužil. Nikdy ji nenechal na holičkách, vždy za ní stál. Často ve stínech, v bezpečí, s nosem zapíchnutým v tlustých svazcích, jejichž listy byly ještě z pergamenu a popsané jazyky, které pamatují snad jenom slunce a hvězdy – ale bez něj by se neobešli. Pouštět hrůzu jako její chlapi uměl kdekdo. Ale najít odpověď na cokoli uměl jedině Dobroslav.

Stejně jako uměl hledat jehly v kupkách sena.

Sigrún, za zdmi svého domu spíš známá jako Slavěna Dmitrijevna Stroganovová a vdova po bohatém kupci Konstantinu Konstantinoviči Stroganovovi, který se ve skutečnosti také jmenoval úplně jinak, si prohlížela lakonickou odpověď primáře Maslova. Kromě jeho jména a místa, odkud píše, se na lístku nacházelo pouze: *Ano, je zde. Tyfus.*

„Zajedu tam," rozhodla a zapálila lístek o plamínek lampy. Na stůl z makassarského ebenu padaly plátky popela jako suché okvětní lístky.

„Pojedu s tebou," vyhrkl Dobroslav, ale dál se nedostal.

„Kam pojedete?"

Oba se podívali ke dveřím. Stálo v nich devítileté děvčátko s dlouhým rezavým copem a jednou rukou si protíralo oko. Sigrún sfoukla plamen na oharku papíru, odložila dýmku a vykročila k dívence.

„Musím něco zařídit, Světko. Však víš. Ale brzy budu zpátky," pohladila ji po hlavě. „Tety tě pohlídají a s Dobroslavem si budeš číst. Dvakrát třikrát se vyspíš – a budu tady."

„Ale to je hrozně *dlouho*," zakňourala Světa stále rozespale. „Já chci jet s tebou."

„Víš, že to nejde, kožíšku."

„Ale já už jsem velká…!"

Sigrún si k ní sedla na paty a lem drahého hedvábí se rozlil po podlaze. Takhle vedle sebe si byly ještě podobnější: obě s měděnými vlasy, zelenýma očima, tváře pokropené pihami. A i když se Světa na matku škaredila, Sigrún si nemohla pomoct a neubránila se úsměvu. Vypadala jako roztomilý rarášek.

„Samozřejmě jsi. Ale říkala jsem ti přece, jak je to venku nebezpečný."

„A máma potřebuje pracovat," dodal Dobroslav mentorsky.

„Ona pořád jenom pracuje," zamrmlala Světa vyčítavě.

Sigrún si povzdechla. „Tak to prostě je, Světluško. Dělám to pro vás všechny. A ty jednou budeš taky."

Dívka při těch tvrdých slovech sklopila oči. Sigrún jako by na moment hleděla skrz ni.

Samozřejmě že nikam jezdit nechtěla. Samozřejmě že je tu nechtěla nechávat, když v moskevských ulicích vládl chaos. Úplně stejný jako nedávno v Petrohradu, odkud nakonec museli utéct a nechat všechno, co se svým mužem vybudovali, za sebou. Ale místo aby jako ostatní vrchnost prchali přes Švédsko do Anglie nebo naopak dál na východ, zamířili do Moskvy.

Nebyl to sice Petrohrad, který jí jako tepající přístav s příchutí Evropy připomínal její rodnou Šanghaj, ovšem i tohle město mělo své kouzlo. Starobylé, s tajemstvími a ozvěnami prastaré historie.

Dokud nepřišli *oni* a nerozhodli se minulost vyrvat z kořenů.

Revolucionáři v obou městech rozpoutali válku na jejich vlastním dvorku a všechno zkomplikovali. Nejtvrdší boje o moskevské bulváry a uličky trvaly skoro dva týdny a ani teď se město nedalo označit za zrovna klidné místo. Bylo jenom otázkou času, než bolševici zaklepou na dveře i jí.

Světa ani nepípla. Sigrún se na ni konečně podívala, na zatvrzelé a zároveň málem plačtivé klubko. Možná na ni před chvílí byla až moc tvrdá.

Krátce ji objala, vdechla její mláděcí vůni jako opiový kouř. Když však vstávala, Světa ji nenechala.

„*Ma-árrr*, nikam nejezdi," kuňkla. „Venku jsou strašidla…"

„Já vím, kožíšku," pohladila ji. „A dokud tady bude strejda Dobroslav, žádný sem nepřijdou."

„Ale co když ukradnou tebe!"

Sigrún na rtech zahrál lišácký poloúsměv.

„Víš přece, co máma se strašidly dělá, ne?"

* * *

Lokomotiva zahalená do bílé mlhy zastavila uprostřed ničeho. Teprve na druhý pohled se dalo poznat, že pod horami sněhu leží zastávka – ale to, že byla prakticky uprostřed ničeho, se neměnilo.

Nebýt světýlka bludičky, ze které se vyklubal jeden z nebožáků z personálu nemocnice, vlak by ji možná přejel.

Zachar se při skřípění brzd podíval na hodinky. Bylo pět ráno, tma jako v pytli. Ale nemohl si stěžovat. Byl zázrak, že i v takové situaci se mu povedlo získat ten jeden vagon v jinak zásobovacím vlaku. A nejbližší nemocnice, která byla ochotná a schopná pacienty přijmout, byla až v Ugodském Zavodě.

Příhodná náhoda, že její primář byl odborníkem na hygienu – což při boji s tyfem nutně potřebovali. Však za to kdysi v Petrohradu dokonce získal nějaký diplom, jak Zachar slyšel.

Když jim vojáci z ozbrojeného doprovodu vlaku otevřeli posuvné dveře, všichni se otřásli zimou. Zacharovi se do nečasu se závějemi nechtělo o nic víc než pacientům. Do jednoho to byli tací, kteří ještě neblouznili a byli schopni vstát z postele.

„Už jen kousek na saních a budeme v teple," uklidnil je a sám jako první seskočil. Do sněhu se zabořil až po kolena.

Vojáci s červenými páskami na rukávech dlouhých kabátů jim začali pomáhat z vlaku. A Zachar si překvapeně všiml, že nebyli jediní.

Z vagonu těsně za lokomotivou seskočila nějaká žena. V tom zmatku na nádraží si jí vůbec nevšiml. A přitom se přehlédnout nedala.

Neměla v těchto těžkých časech doprovod a na uprchlici rozhodně nevypadala.

Zachar se dovtípil, že úlitba novým bohům měla v zimě a hladu větší váhu než ideály, a proto ji rudá posádka přibrala. Na selku by si totiž mohla hrát jen těžko – takové držení těla mívaly jen dámy. A tahle sorta dam se jen zřídka přidávala k rudým tónům bratrovražedné palety.

Ale ať už byla jakékoli barvy, nemohl ji tady uprostřed závějí jen tak nechat.

„Madam? Chcete svézt?" zavolal na ni. Skoro se zdálo, že dáma chce jít prostě… pryč. Do tmy a sněhu.

Žena se otočila. Na tu dálku to bez světla neviděl, ale hádal, že se zdvořile pousmála.

„Jste laskav, ale můj odvoz mě už jistě čeká. Navíc už tak se tam sotva vejdete vy."

Zachar pohledem zkontroloval dvoje sáně, co sem primář Maslov nechal vypravit, a musel uznat, že má pravdu. Ale kruci, no tak si sám sedne na koně…

„Nedělejte si starosti, to nějak vymy…“

Zachar se zarazil v půlce věty a zamračeně se podíval do mlhy páry z lokomotivy.

Nebyla tam.

Ivanovskij nechápavě nakrčil obočí a chtěl se zeptat jednoho z vojáků, ale vlak už se těžkopádně dával do pohybu jako funící otylý velkostatkář po vydatném obědě.

„Tak jedete, doktore?“

„Jo…,“ zamumlal nepřítomně a jen neochotně odtrhl oči od místa, kde před chvílí stála. „Jo, jedeme.“

A tak jeli. Ale žádné jiné sáně po cestě do městečka nepotkali.

Jako by Zachar mluvil s přízrakem.

* * *

Byla ještě noc.

A Petr Petrovič stál nad ním.

V Georgijovi sebou všechno škublo. Ruka mu sama mimoděk cukla k opasku, kde za války nosíval zbraň.

Ale tady v nemocnici neměl ani opasek, ani zbraň. A ruka ho taky neposlechla.

Černá silueta Petra Petroviče ho ještě pár dlouhých vteřin propalovala tím bezvýrazným, nevypočitatelným pohledem… a odvrátila se.

„Ne…“ Georgij začal hlasitě oddechovat, protože to bylo to jediné, na co se zmohl. I slova z něj vycházela pouze jako sípání.

Petr Petrovič se skláněl nad Žorou.

Georgij zaťal zuby a všechny svaly. Bolest v těle se ozvala dusotem stáda imaginárních koní, kteří jako by se přes něj přehnali.

Nehnul se však ani o píď.

Petr Petrovič se sklonil ještě níž. A spícího mladíka políbil.

Žora se nepohnul. Vydal pouze jakýsi podivný, přidušený zvuk. Jako raněné zvířátko.

„Nnne…! Ty hajzle!“

Žádný zvuk. Jenom sípot.

„Gorjo…?“

Georgij prudce otočil hlavu za hlasem. Najednou to šlo.

Zamrkal.

Svítalo.

Georgij zmateně zatěkal očima kolem sebe. Pokoj byl zvláštně ztichlý. Jinak než obvykle. Ne ospale, vyhořele a apaticky, ale… *mlčenlivě.*

Odnášeli starého Nikifora Borisoviče.

Oba Georgijové sledovali sanitáře, jak kvapně odcházejí s nosítky překrytými bílým prostěradlem. Sestra Praskovja mumlala modlitbu a pokřižovala se, když kolem ní procházeli. Potom se ale pustila do úklidu: sundat povlečení, odnést hrnek s čajem i jeho brýle a ohmatanou knížku o životech svatých. Jako by Nikifor Borisovič nikdy neexistoval.

Georgij pořád mrkal, jako by mu to nedocházelo. Měl pocit, že mu srdce probije hrudní koš, a byl zlitý potem, ale… ale to přece nemohl být sen…

Podíval se na Žoru. Ten byl zaražený, ačkoli Nikifora Borisoviče příliš v lásce neměl. Vypadal pobledleji a malátně, oči měl ještě skelnější než jindy. Jeho nezastavitelné suché pokašlávání rušilo pietní chvíli.

Ale jinak byl naživu. A Petr Petrovič ležel u sebe na lůžku, živá mrtvola.

Georgij polkl vyschlým hrdlem a klesl zpátky do peřin. Na moment pevně sevřel víčka.

Bylo to tady. Halucinace a delirium. Poslední stadium…

Ze záchvatu beznaděje ho však náhle vytrhl prudký pohyb.

Petr Petrovič se zničehonic vymrštil z postele. Jeho apatie byla tatam. Oči měl doširoka otevřené. Jako tehdy.

Georgijovi zatrnulo. Ale zrak Petra Petroviče se tentokrát upíral na dveře.

Vrhl se k nim.

„Pane Subbotine!“ okřikla ho sestra Praskovja a automaticky se mu hned postavila do cesty. Když se kolem ní chtěl prosmýknout, upustila brýle i knihu a chytila ho za ramena.

„Nnne!“ zaryčel Petr Petrovič skrz zaťaté zuby. „Nesahej na mě, čarodějnice!“

„Pane Subbotine, zavolám pana doktora, ano? Dá vám něco… Áááh!“

„No kurva…,“ ulevil si Žora s vytřeštěnýma očima.

Subbotin se sestře Praskovje zahryzl do ruky jako pes do šišky salámu. Rty mu zabarvila krev.

Sanitáři na chodbě nechali nosítka nosítky a vrhli se Praskovje na pomoc. Sestra ječela a bušila šíleného oficíra pěstí do hrudi, ale ten jako by to ani necítil. Přesto ji pustil – ovšem jen proto, aby se opět pokusil dostat ze dveří.

Marně. Lapiduchové ho strhli na zem těsně před prahem.

„Pryyyč! Všechny nás tu zabije! Copak vám to, kurva, nedochází?!“ řval Petr Petrovič ochraptěle, dokud mu jeden ze sanitářů nedal z nedostatku jiných prostředků nouzovou narkózu. Pěstí.

„Co se to tady děje? Co je to za nepořádek?“ ozval se mužský hlas.

Ve dveřích se objevil mladý tmavovlasý doktor. Tvář měl poznamenanou jizvičkami po neštovicích, které částečně skrýval krátce zastřiženým plnovousem, a pod očima se mu černaly kruhy nevyspání.

Georgij si nebyl jistý, jestli zase neblouzní.

„Zachare…?“

Doktor Georgijovo překvapené vydechnutí neslyšel – lapiduch a šokovaná plačící sestra se mu snažili situaci vysvětlit. Aniž by se pořádně podíval do místnosti, vyhnal personál na chodbu a zavřel za sebou. Ozvalo se otočení klíče v zámku.

„Vy se znáte?“ podivil se Žora.

„Tak trochu. Kurýroval mě v Charkově. Měl jsem těžkej otřes mozku. Mina,“ odpověděl Georgij lakonicky. Výjimečně neměl chuť si se Žorou povídat. Ne o tomhle. Ale než se odhodlal načít jiné, palčivější téma, doktor se vrátil v doprovodu sestry, která za nimi pro jistotu opět zamknula. K jejich překvapení to byla Praskovja – s vydezinfikovanou a ovázanou rukou.

„Pánové. Jmenuji se Zachar Nazarovič Ivanovskij a na pár dní jsem tu jako posila doktora Maslova,“ představil se těm pár vnímajícím. Vlastně to kromě obou Georgijů byl pouze padesátiletý nemrava, co

moc rád plácal sestřičky. Ze zbývajících pacientů byl jeden v kómatu a stejně jako Nikifor Borisovič už jenom čekal, až ho odnesou pod prostěradlem, další blouznil a říkal sestře Praskovje *mami* a posledním dvěma bývalo tak zle, že je Zachar nezajímal.

Georgij čekal, dokud vizita nedorazí k nim. Zachar se u jejich postelí zarazil a nakrčil čelo, jako by si nebyl jistý.

„Georgiji…?“ Pro jistotu se podíval na kartu na pelesti.

„Rád vás vidím, Zachare Nazaroviči,“ pousmál se na něj Georgij unaveně – a trochu nuceně. Za jiných okolností by svého známého, třebaže letmého, přivítal radostněji, ale ani dramatické ranní představení mu z hrudi nesejmulo tu tíhu z noční můry. Zvlášť když jejím hlavním aktérem byl zrovna Petr Petrovič.

„Tak jste to vy!“ Doktorova tvář se na okamžik projasnila poznáním, ale Zachar vzápětí zase nakrčil obočí. „Je mi líto, že se setkáváme za takových okolností.“

„No… dalo se to čekat. Jste přece doktor,“ prohodil Georgij cynicky.

Zachar se neradostně ušklíbl. „Tak se na vás podíváme.“

Georgij si poslušně jako každé ráno nechal dát teploměr a prohlédnout vyrážku. Sestra Praskovja se mezitím věnovala Žorovi.

„Pane doktore? Čtyřicet jedna celých jedna,“ oznámila.

„Okamžitě zábal. A dejte mu fenacetin. Oběma,“ dodal Zachar, když mu Georgij podal svůj teploměr. Rovných čtyřicet.

Sestra přikývla a odešla pro potřebné věci. Zachar se přesunul k Žorovi, aby dokončil prohlídku. Zastudil ho na hrudi stetoskopem.

„Zachare Nazaroviči?“ ozval se Georgij.

„Ano?“

„Co bude s Petrem Petrovičem?“

„Museli jsme ho dát na izolaci,“ odpověděl doktor, když tužkou zapisoval údaje do Žorových záznamů. „Aby neublížil sobě ani nikomu jinému.“

„To je dobře,“ zamumlal Žora. Mluvil malátně, jak z něj vysoká horečka vysávala život. „Je posedlej…“

„V noci se choval divně. Vyděsil nás,“ vysvětlil Georgij. Hlas mu při posledních slovech zachraplal.

To Zachara zaujalo. Možná až překvapivě moc, protože se na Georgije podíval upřeně a zkoumavě.

„Co dělal?“

„On vždycky lehával a měl noční můry. A pak… snad půl noci seděl.“

„A zíral na nás,“ dodal Žora úplně tichounce, nepřítomně. Mrazilo ho ještě teď. „Měl by ho prohlídnout pop…“

„Prvně ho s dovolením prohlédnu já,“ řekl Zachar pevně. Věděl, že víra pacientům pomáhá, ale pověry mívaly zcela opačný účinek. „A jakmile se probere, tak ho vyzpovídám.“

„Asi vám toho moc neřekne. Nemluví.“

„… a myslíte, že by mohl pop přijít za mnou?“ ozval se Žora nesměle, jako by změnu tématu ani nezaznamenal.

„Jste v karanténě, pane… Žukove?“ Poslední slovo Zachar pronesl pomalu a zaraženě.

Nebylo to nijak neobvyklé jméno, ba naopak, ale že jich během posledních dní potká tolik, to nečekal. Chtě nechtě se mu vybavil mladík z Moskvy a černé cákance na jeho prsou. Náhle zapochyboval, jestli to opravdu byla krev, protože i oni oba měli skvrny tmavší, než bylo obvyklé. A tak když pokračoval, znovu si je prohlížel.

„No, pánové… vy jste se tedy sešli. Ještě že Georgije trošku znám a nebudete se mi plést,“ podíval se jim konečně do tváře. Na hrudi jim nenašel žádné kaňky, jen tečky. To snad bylo dobré znamení. „Zkrátka, jste v karanténě, a to z dobrých důvodů. Budu se muset zeptat primáře, jestli to povolí. Lidí přibývá, zpřísňují se opatření. A dnes zde došlo k útoku…“

„Ale… to je přece nekřesťanský! Upírat lidem duchovního…,“ zamračil se Žora.

Mezitím dorazila sestra Praskovja s vozíkem: mokrá prostěradla, deky, čerstvá voda, léky. Možná poslední v okruhu desítek kilometrů, napadlo Georgije chmurně. Divil se, že vůbec nějaké medikamenty ještě mají, když všechno šlo primárně na frontu. Nebo teď už vlastně revolucionářům.

„Pokusím se vám ho zařídit, ano?“ nenechal se doktor vyrušit a vstal, aby sestra mohla dělat svou práci. „Teď odpočívejte, vyspěte se.“

Jen to ne, pomyslel si Georgij, když se s nimi Zachar rozloučil a dlouhými kroky pospíchal za dalšími pacienty. Spánek byl to poslední, po čem toužil. Když i za bdění vídal hnusné věci…

Strhaná tvář sestry Praskovji stekla jako olejové barvy na plátně a odhalila úšklebek děsivého, nelidsky plazího obličeje. Do bolavých svalů se mu zaťaly pařáty.

Georgij semkl víčka a stiskl zuby. Už Petra Petroviče naprosto chápal…

* * *

Nemocnice vždy páchly jako směs masového hrobu a dezinfekce. Odéru smrti a nemocných tkání se tak snadno zbavit nedalo – ať sestry vytíraly podlahy sebevíc, plaval pod štiplavou notou alkoholu jako ryba pod ledem.

Sigrún měla pocit, že za tu hodinu, co tu na primáře Maslova čekala, jím celá nasákla. Ale dál nehnutě seděla na židli v liduprázdné chodbě a dělala, že si špatně skrývaných zvídavých pohledů sestry, která měla zrovna službu, nevšimla.

Až doteď.

Sigrún zachytila její pohled a zpříma se jí podívala do očí. Mladá žena na okamžik vypadala jako srnka, strnulá a čekající na vhodný okamžik, kdy se vydat na úprk, než svou pozornost až příliš horlivě stočila k jakýmsi papírům.

„Slečno?“ oslovila ji zrzka měkce. „Opravdu mě nemůžete vzít za Petrem Petrovičem Subbotinem vy? Přece kvůli takové malichernosti nebudeme obtěžovat pana primáře…“

Ten kontrast s rovným držením těla a odměřenou, mlčenlivou trpělivostí sestru překvapil. Maličko se na tvrdé židli ošila a hnědýma laníma očima zalétla dál do chodby, jako by se okamžitě, jakmile její smysl pro povinnost povolí, měly rozlétnout dveře a na hlavu se jí měl sesypat Maslovův hněv.

Sigrún se mezitím otočila čelem k ní a spiklenecky se pousmála.

„Neprozradím vás, nebojte. Vždyť ani neznám vaše jméno.“

„Sofie…,“ zamumlala sestra dřív, než jí došlo, že to madam Subbotinovou, jak se jí rusovláska představila, asi nezajímá.

„Těší mě, Sofie."

Sigrún se odmlčela, a když se Sofie k ničemu neměla, pomalu vstala a kupodivu tiše, třebaže měla vysoké boty s tvrdým podpatkem, přešla k ní. Ruce s kabelkou položila na pult, který Sofii odděloval od zbytku nemocničního světa.

„Jen chvíli, Sofie. Musím ho vidět…"

Naléhavost v jejím hlase Sofii donutila nerozhodně si skousnout ret… až nakonec vydechla a chopila se klíčů.

Ty vzápětí hlasitě zachřestily o zem, jak sestřička leknutím nadskočila.

Za dveřmi vedoucími do infekčního oddělení se ozval vzdálený povyk – a děsivě rychle utichl. Okamžik poté do chodby strčil holou hlavu udýchaný sanitář.

„Sofie! Klíče! Potřebujem cimru."

Sestra se na Sigrún omluvně podívala, zvedla svazek klíčů a cupitala za povinnostmi. Sigrún sledovala, jak její záda mizí za proskleným okénkem, za nímž se skrývalo infekční oddělení.

Byl tam. Dvoje dveře a mohla být u něj…

Sofie své stanoviště nechala prázdné. Všechny kolegyně byly u pacientů nebo se šly po noční vyspat. A sesterna zůstala odemčená…

V samovaru na stolku u okna chladla voda a s ní i černý čaj v oprýskaném hrnku. Jinak tu vládl pedantský pořádek.

Sigrún otevřela rozvrzanou almaru a spokojeně se pousmála.

Kromě kabátů, šál a klobouků sester tam viselo i několik vyžehlených stejnokrojů.

* * *

Přesně jak předpokládala, Maslov byl neoblomný.

Když se o půl hodiny později konečně dostala do jeho kanceláře a za další čtvrthodinu ji opouštěla, odcházela s prázdnou.

Skoro.

V tašce se jí skrývala pečlivě srolovaná uniforma s červeným křížem – a tu teď měla na sobě. Vlasy si pečlivě sčesala pod plachetku a jediná osoba, která ji doopravdy mohla poznat, právě odcházela ze směny.

Sigrún počkala, dokud ji sestra Sofie nemine a nezmizí v uličkách, a teprve potom si ze svého úkrytu u lípy před nemocnicí pospíšila dovnitř.

Vládu nad městem už zase převzala tma. Dodávky elektřiny byly stejně proměnlivé jako aprílové počasí, a proto nemocnice svítila postaru. Světla petrolejek vrhala do tváří stíny a měnila obličeje v unylém jeptiškovském oblečení v téměř totožné voskové masky.

Sigrún si nestěžovala. Když rozhodným krokem někoho, kdo má neodkladnou práci, procházela chodbami, nikdo jí nevěnoval víc než pohled a kývnutí. U sesterny však zostražitěla. Vážně nechtěla, aby ji chytila vrchní sestra a poslala ji na druhý konec budovy vylévat nočníky. Proto si vyhlédla chvíli, kdy po vizitách zalezou na sesternu a schoulí se k samovaru a vzácnému, stále slabšímu čaji, a pak jako myška proklouzla na infekční.

A hned v duchu zaklela.

Odtud šel ten nejhorší smrad. Až si musela stisknout kořen nosu, aby potlačila kýchnutí.

Do prdele, jak moc nemocnice nenáviděla!

Věděla, že Sofie tehdy odbočila doprava, ale přesnou polohu pokoje neznala. Jít naslepo bylo vždycky riskantní, ale nic jiného jí nezbývalo. U každých dveří, které nebyly nadepsané jako místnosti pro personál či sklad, se tiše zastavila a bedlivě poslouchala. Nebylo ještě tak pozdě, a tak za některými slyšela hlasy pacientů.

Dokud nebyla úplně na konci chodby. Lampy venku před nemocnicí pohltila hladová vánice, která se strhla jenom chvilku poté, co Sigrún zmizela uvnitř. A nesvítily ani ty na chodbě. Nebyl důvod.

Stála tam v téměř naprosté tmě a na chvíli ani nedýchala. I přes sílící vytí meluzíny slyšela vše, co potřebovala.

Oddechování nemocného člověka.

Petr Petrovič ležel přikurtovaný ke kovové konstrukci postele a na první pohled připomínal umrlce. Ani když Sigrún zapálila oharek svíčky na nočním stolku, to nebylo o moc lepší.

Nespal. Bez jediného mrknutí zíral do stropu a na těle neměl už ani gram svalů jako kdysi. Byl jen kostra obalená kůží.

Sigrún se k němu naklonila, rukama se opřela nad jeho rameny.

„Petře. Potřebuju vědět, co se tam stalo," promluvila tiše.

Petr Petrovič ale jen zíral. Nehnul ani brvou.

Ještě chvíli na něj shlížela a pak se napřímila.

„V tom případě to budeme muset udělat po zlým," povzdechla si neradostně a zpod neforemné sukně vylovila kožené pouzdro, které měla přichycené na řemení kolem stehna. Vytáhla z něj skleněnou stříkačku a natáhla do ní jedovatě žlutou tekutinu. „Mrzí mě to, Peťo."

Zdálo se, že víčka Petra Petroviče se malinko zachvěla. Nesměle jako motýlí křídla.

Sigrún si pro sebe pokývala hlavou, jako by mu přece jen rozuměla.

A vší silou mu jehlu bodla do hrudi. Tam, kde znaveně bilo srdce.

Vyhublý muž se prohnul jako seschlý proutek – se vším tím praskáním a lupáním – a z hrdla se mu vydralo zachroptění. Knoflíky nemocničního pyžama odhalily hruď a na ní rozlezlé černé kaňky. Bylo dobře, že ho kožené řemeny drží. Jinak by jí rozdrásal tvář, tím si byla jistá.

„Doslechla jsem se o těch povídačkách, že tvoje jednotka zešílela a navzájem se povraždila. Tvrdili, že to bylo kvůli *revoluci*, ale to jsou kecy. Vím, že to má na svědomí jedna z *nich*." Sigrún se ho skoro dotýkala nosem. „Pomoz mi tu svini najít. Pomoz mi pomstít tvoje i moje kluky."

Petr Petrovič zachrčel. „… já…"

Sigrún mlčela a čekala.

„… nechala žít… jen mě… protože… to já… *Já*…"

Poslední slovo znělo téměř zoufale. A Sigrún věděla proč.

Stiskla zuby.

On. To on je zabil. Svoje vlastní… i Svena. Jejího bratra, který byl v něčem jako její dvojče, i když byl mladší.

Sigrún se musela několikrát nadechnout a pomalu vydechnout. Dokud to neřekl nahlas, zbývala nevyřčená naděje, že se Svenovi třeba podařilo utéct.

„Sigrún…"

Oči Petru Petroviči zpola stále pokrýval mlžný závoj, ale už se nedíval do stropu. Hleděl na ni. Zápěstí jí sevřela kostnatá ruka.

„… je… tady…“

Sigrún nastražila uši. „Kde?“

„… *tady…!*“

A v tu chvíli to zaslechla.

Kroky.

* * *

Venku zuřila vánice, fičela škvírami v rámech okna, kvílela v komínech, a i když byla budova z cihel, zdálo se, že pod jejím náporem bolestně vzdychá a sténá.

Petr Petrovič už dávno ztratil pojem o čase. Jakmile upadl do horeček zakalujících rozum, jen tu a tam matně vnímal pohyb kolem sebe, uzamknutý do své vlastní noční můry. Hlasy ostatních pacientů připomínaly bzukot úlu a srozumitelný býval jen jeden. Ten, který odříkával modlitby…

Které ve skutečnosti žádnými modlitbami nebyly. Nemohly být.

Čarodějnice se k Bohu nemodlívaly.

To mumlání a broukání, jež se pod nimi skrývalo, se mu každý večer proplétalo do horečnatých snů jako svízel. Nebo to možná nebyly sny. Možná to byl jeho trest.

Říká se, že těsně před smrtí i ten největší šílenec procitne do křišťálově jasného rozumu. A on měl dnes konečně čistou hlavu.

Praskovja vešla s tím nervy drásajícím broukáním. Moc dobře si ho pamatoval z fronty. Jak mu celou dobu znělo hlavě, jak si *on* broukal tu veselou lidovou melodii, zatímco svým klukům bajonetem odřezával hlavy.

Praskovja se maličko zarazila nad oharkem, který byl ještě měkký od tekoucího vosku. Ve vzduchu se vznášela vůně kouře z nedávno zhašeného knotu.

Sestra nesouhlasně zamlaskala jazykem o patro.

„Už zase ta nezbednice byla tajně mlsat?“ prohodila a podívala se na Petra Petroviče.

Ten stejně jako předešlé dny zíral do stropu.

„Podívej se na mě.“

Možná by teď zvládl vzdorovat. Aspoň chvíli. Ale poslechl.

Místo staré babizny před ním stála hnědovláska, zdravotnický úbor nestydatě rozhalený až k pasu. Usmála se a pomalu z něj stáhla peřinu. Mlsně a smyslně si olízla rty.

Jazykem, který byl nepřirozeně dlouhý a úzký.

„Hmmm, chyběla jsem ti?“

„Strašně,“ řekla Sigrún zpod postele, když jí přesekla šlachy.

* * *

Praskovja vřískla. Vztekle i bolestně. Nohy se jí podlomily a ona se zaduněním padla na podlahu. Sigrún se prosmýkla zpod postele a zalitovala, že si sem nemohla vzít pušku.

Dnes byl zkrátka večer na hovno.

Čarodějnice totiž byla zkurveně rychlá.

Sigrún se kolem zápěstí s nožem omotal lepkavý karabáč.

Jazyk.

Kosti zapraštěly a tentokrát skrz zaťaté zuby zařvala ona. Zbraň jí vypadla z ruky a Praskovja nůž zmrzačenýma nohama odkopla kamsi pod postel. Když ale se zrzkou chtěla smýknout k sobě… ani s ní nehnula.

Sigrún se zapřela a omotala si jazyk kolem zápěstí ještě víc. Praskovje příliš pozdě došlo, co má v plánu. Ale to uvědomění, co se jí mihlo v očích, za tu bolest stálo.

Lovkyně protáhla ruku kovovou konstrukcí postele a druhou ji na Praskovju i se Subbotinem shodila. Petr Petrovič hekl a zpola se svalil. Pouta ho stále držela na místě. Sigrún se nohou zapřela o rám.

A zatáhla.

Rrrup!

Ještěže venku řádil soumrak bohů, napadlo Sigrún, protože ten řev byl příšerný. Praskovja sebou zmítala, až postel nadskakovala, a drásala Subbotina. Zrzka setrvačností padla na zadek.

– *Zabij ji!*

Petr Petrovič podivně zachroptěl. A Sigrún si všimla, že čarodějnice nedrásala jeho, ale ta pouta.

Muž se zkoprněle začal zvedat. Z hrdla se mu dralo sípění.

„… nnne…“

– *ZABIJ JI!*

V Subbotinově pohledu se mihlo cosi téměř omluvného. Než se zakalil.

Vrhl se na ni. Sigrún se bleskurychle odvalila a on narazil do nočního stolku. Dvěma prudkými údery mu o něj rozbila hlavu.

Bylo to skoro smutné. Tohle by ho za jiných okolností nezastavilo. Teď se ale svalil a Sigrún za to byla ráda.

Praskovja se totiž *doopravdy* rozzuřila.

Postel vylétla, jako by byla na pružině, a být Sigrún pomalejší, rozdrtila by jí obličej. Vichr zvenčí rozrazil okno dokořán – a jazyk sebou stále mrskal jako živý. Když ho z druhé strany nic nedrželo, jako kobra vystřelil ke Sigrúnině krku.

– *Za to, co se děje, můžeš ty*, zavyla vichřice. A stejná slova chraplavě splývala i z popraskaných rtů omámeného Petra Petroviče. – *Podvol se mi a já i mé sestry tě té kletby zbavíme.*

Sigrún se zády zadýchaně opírala o zeď a jen taktak si od hrdla držela kluzký zmítající se jazyk. Kolem čarodějnice se tetelila aura praskající energie. Sigrún viděla tóny modré a oslnivě bílé, jako když se po zataženém nebi rozběhnou větve blesků. Ze surové manifestace Praskovjiny magie jí lupalo v uších.

Čarodějnice se pouhou silou vůle, nebo možná vichřice, vytáhla na nohy.

Tedy spíš jen na palce. Vznášela se na špičkách prstů a nechala do sebe zakusovat vichr a sníh sypající se oknem.

– *Zbavíme té kletby i celé Rusko,* šeptla vábivě. Konejšivě. – *Jedině my můžeme. A pak… pak všechno bude zase jako dřív…*

„Opravdu…?“ hlesla Sigrún.

– *Opravdu*, pohladil ji jazyk mateřsky po tváři.

Sigrún pootevřela ústa, jako by chtěla něco říct…

Ale pak čarodějnici do obličeje praštil krátký, prudký poryv větru.

Ten nelidsky rychlý pohyb téměř unikl i jejímu zraku a Praskovja rozčarovaně šlehla pohledem po pokoji. Tam, odkud zaslechla zajíknutí a zachroptění.

Jazyk Sigrún přidusil jako obojek psa, ale na tom nezáleželo. Konečně to měla.

Svůj nůž.

Praskovja zase zaječela, když čepel rozťala jazyk na kusy. Sigrún se pořezala, ale v návalu adrenalinu to ani necítila.

Zato tu postel, co ji smetla na zeď, ano.

– *Škoda, lovkyně. Myslela jsem, že jsi chytřejší.*

„Nápodobně," zasípala Sigrún – a švihnutím vrátila postel čarodějnici.

Praskovju to srazilo jako lokomotiva. Sigrún se tygřím skokem vrhla k ní a k váze postele přidala ještě tu svou. Tentokrát to byla čarodějnice, kdo bojoval o dech a komu zapraskaly kosti.

Sigrún jí zabodla nůž do krku.

Postel pod ní doslova vibrovala. Jako všechno v místnosti. Okenní tabulky explodovaly a střepy se Sigrún zakously do celé pravé strany těla. Bolestně vykřikla skrz zaťaté zuby.

Ale nůž nepustila.

Řezala a řezala tak dlouho, dokud nezaskřípal o páteř a ona hlavu vztekle neurvala. Zvedla ji za vlasy.

„Já nejsem chlap. Na mě sladký řečičky neplatí."

Hlava na ni zakoulela očima a naprázdno otevřela ústa. Vyšlo z nich zachroptění.

Tělo pod ní sebou stále trochu škubalo. Jako posolené žabí stehýnko. Lovkyně menší část Praskovji rychle zabalila do sukně, kterou si strhla. Na chodbě už slyšela volat sestru, že se něco děje.

V duchu zaklela a přiskočila k Petru Petroviči. Cestou popadla i zbytky jazyka. Subbotin se nepohnul, ale jeho pohled opět nabyl o kapku víc příčetnosti. Tělo čarodějnice se mezitím pokoušelo vyplazit zpod rámu postele. Ani jeden jako by to nevnímali.

„Zdrž je. Dlužíš mi to."

Petr Petrovič přikývl. Sigrún mu do ruky vtiskla kulku s vyrytými runami.

„Spolkni to."

A skočila z okna.

* * *

Sofie běžela jako o život. Pořádně se ještě ani neodstrojila z pracovního úboru a dlouhé tmavé vlasy ji bičovaly do tváře. Vítr jako by ji však postrkoval kupředu. Skrz vánici, skrz rychle se kupící závěje.

Slyšela to. Slyšela to až domů. Ten strašlivý jekot…

Dvoukřídlé vchodové dveře rozrazila jako samotné ztělesnění nečasu venku. Vichr dovnitř se skučením vháněl vločky a držel dveře dokořán. Sestra na vrátnici vyjekla.

„U všech svatých, Sofie…! Co se ti stalo?"

Sofie ji nevnímala. Žaludek měla sevřený, jako by ji v břiše studila kamenná pěst, a přes slzy skoro neviděla. Nemilosrdně ženu odstrčila stranou.

Sestra chraptivě zasípala. Sofie jí o pult vyrazila dech.

Dívka běžela dál a trousila za sebou zbytky sněhu. Vpadla na infekční.

Úplně na konci chodby byl chumel lidí. Sofie se jimi prodrala, jako by nebyli víc než další závěj, a stanula na prahu pokoje.

Ten pohled byl příšerný. V celé místnosti byla krev a spoušť. A mezi tím vším…

„Maminko…," vzlykla téměř bezhlasně a sesunula se vedle bezhlavého těla na kolena. Sanitář si zrovna sundával plášť, aby zohyzděnou starou dámu přikryl.

Byla totiž do pasu nahá.

Pokřižoval se. Vrchní sestra to gesto opakovala jako panáček na klíček, který se zasekl, a horečnatě šeptala modlitby.

„Myslíte, že to má na svědomí Subbotin?" šeptla Sofiina kolegyně.

„Vždyť byl nad hrobem."

„Ale sílu měl i tak jak bejk. Museli sme mu přece dát dřevěnou narkózu, magorovi!" ozval se sanitář Paša. Byl zadýchaný a plášť měl od krve. „Peťa už běžel pro chlupatý."

„Pokud to ale on byl…," namítla rozechvělým hlasem na pokraji hysterie mladá sestra, „kde… je hlava…?"

Všichni mlčeli. Jen Sofie nahlas vzlykala.

Ona věděla, kde je.

U té zkurvené lovkyně, co si pro mámu přišla.

KAPITOLA TŘETÍ

Vzpomínky z fronty

Georgij mlčky zíral z okna. Na černé větve a na havrany.

Prázdná postel vedle ho děsila. Beze slov, nevyhnutelně a výmluvně mu říkala, že naděje neexistuje. Vysmívala se mu, jak bláhový byl. Staří, mladí, zapšklí, veselí…

Bylo to jedno. Vytratil se a rozplynul se jako pramínek kouře z prsty zadušené svíčky a místo něj na posteli leželo akorát čisté vyvařené prostěradlo. Jako by Georgij Pavlovič Žukov nikdy neexistoval.

A co bylo horší, Gorja si moc dobře pamatoval včerejší noc, kdy zemřel.

* * *

Tak strašná vánice ho zastihla naposledy po cestě z fronty. Slyšel, jak se pod jejím náporem chvějí okenní tabulky, a kamna ani v nejmenším nedokázala vzdorovat průvanu, který pronikal špatně utěsněnými rámy. Poprvé za celou dobu v nemocnici mu byla opravdu zima. Nebo to možná bylo tím, že ho polil ledový pot.

Žora vedle něj ležel podivně strnule. Georgij i ve tmě poznal, že má doširoka otevřené oči.

Jako míval Petr Petrovič. Ale Petru Petroviči tehdy půl obličeje nezakrývalo… *cosi*.

Bylo to temné, jako obrovský hmyz. A pomalu, pomaličku se to Žorovi soukalo do úst.

Georgij chtěl vyskočit a pomoct mu, ale tělo ho opět neposlouchalo. Nedokázal ani vykřiknout – hlasivky jako by mu obalilo hutné těsto.

Žora vydal klokotavý, napůl dávivý zvuk. A to bylo všechno.

Georgij si připadal zase jako na frontě. Když jen pár metrů od něj ležel jeho kamarád, pomalu, ale nevyhnutelně krvácel a on s tím

nemohl nic udělat. Odstřelovač by mu vpálil kulku do hlavy. Pamatoval si, že voják na něj celou dobu hleděl. Celou tu dobu, kdy Georgij ležel ve svém úkrytu a čekal na tmu, aby ho mohl odtáhnout. Dával mu planou naději, že pořád žije.

Ale byly to skleněné oči umrlce.

Stejně jako ráno ty Žorovy.

* * *

„Georgiji, musíš něco sníst," vybídl ho Zachar a sedl si k němu. To nebylo obvyklé. Navíc vypadal jaksi pobledle a přešle. „Nebo potřebuješ pomoct? Zavolám…"

Kdovíproč se zarazil a zachmuřil. Nakonec sáhl po misce sám, ale Georgij potřásl hlavou a malátně se jí chopil. Zavoněla vývarem. Slabým, ale přece. Georgijovi se do pusy nahrnuly sliny – a teprve tehdy se probral.

Sakra, vždyť se začínal chovat jako Petr Petrovič!

„Ne, díky. Zvládnu to," promluvil ochraptěle, ale nečekaně rozhodně. Usrkl.

Zachar se slabě pousmál. Ale k odchodu se neměl. Georgij si dal ještě pár lžic a potom se na něj tázavě podíval.

„Až dojíš, tak tě přestěhujeme."

„Kam?" nakrčil Georgij čelo a spustil ruku se lžící.

„Do… soukromého pokoje."

Georgij zalétl očima do místnosti. Když přicházel, obsazená byla sotva polovina postelí. Teď všechny – až na tu Žorovu. Ale to byla jenom otázka času.

„Takže… jako na samotku? Proč? Bojíš se, že jako Petr Petrovič někoho pokoušu?" ušklíbl se cynicky, aby skryl, jak nedobře mu ze včerejší noční můry bylo. A neubránil se bodnutí smutku. Podobně by vtipkoval i Žora.

„To samozřejmě ne. Pouze tě chci mít chvilku na pozorování. Pod drobnohledem."

„Upřímně, doktore… trochu mě děsíš."

Nebyla to tak úplně pravda. Na to, aby ho Zachar *vyděsil*, by po těch halucinacích musel hodně přidat. Bývaly čím dál reálnější – možná až moc. Kéž by se mu zdálo i to, že Žora umřel…

Ale něco se dělo. Zachara možná neznal tak dobře, nicméně něco v tom, jak se tvářil a jak se na něj díval, ho nutilo k ostražitosti.

„Zkrátka, Georgiji… jsi náš nejdéle žijící pacient se skvrnitým tyfem. Ve smyslu – nejdéle žijící, který se stále nevyléčil ani nezemřel." Zachar ztišil hlas ještě víc. „Myslím… že případ vás obou je trochu jiný než u ostatních."

Georgij nakrčil obočí. Chtě nechtě se mu opět vybavil přízrak, co Žorovi lezl do krku.

„A… v čem?"

„Všechny příznaky sedí. Suchý kašel, vysoká horečka, bolesti svalů a kloubů. Až na jeden, ten nejzásadnější." Zachar se odmlčel, jako by zvažoval, zda mu to říct. „Ty skvrny, Georgiji. *Ty* jsou zvláštní. Jsou větší a téměř černé. Jako od inkoustu. Kdybys mi neřekl, jak vypadaly předtím, skoro bych řekl, že je to nějaká podivná forma gangrény."

„Ale takhle je to podivná forma tyfu?"

Zachar pokrčil rameny. „Zřejmě ano."

Georgij chvíli mlčel a vrtal se ve vývaru.

„Zachare, buď ke mně upřímnej, prosím. Co se děje? Mám to za pár jako Žora?"

Zachar si dlaní promnul strhanou tvář a dlouho zvažoval svá slova.

„Dojez to. Řeknu ti to, až budeme o samotě."

A s tím odešel věnovat se ostatním pacientům.

* * *

Nikdo se nedivil, že Sofie do práce nepřišla. Naposledy ji viděli, když doslova na kolenou prosila primáře Maslova, aby Praskovjino tělo nenařídil spálit.

„To nemůžete…!" štkala. „Až nadejde Poslední soud, nebude mít tělo! Nemůžete ji připravit o vzkříšení!"

Maslov se jen málokdy nechal ze svého stanoviska přesvědčit, ale nyní se mu Sofie zželelo. Vždyť její matku dekapitovali. A hlavu nikde pod okny, kam ji Subbotin mohl vyhodit, nenašli. Možná na jaře, až roztaje sníh…

Sofii se však zima hodila. Setmělo se brzy a ona nepozorovaně přeskočila hřbitovní zídku. Ani nepotřebovala lopatu – matčino tělo

zatím pohřbili do sněhové jámy, kterou označili několika kameny a nahrubo stlučeným křížem.

„Už jsem tady, maminko," zašeptala dívka se slzami v očích a konečky promrzlých prstů se opatrně dotkla světlé látky, na níž se černala skvrna od krve. Tam, kde ke krku kdysi doléhala hlava.

Na saních ji dotáhla až k rybníku nedaleko nemocnice. Pod závějemi ani nebyl vidět – ale ona ho cítila. Tu masu vody pod sebou, její uklidňující náruč, která jí nabízela svou trpělivou a klidnou útěchu.

Ledu se stačilo jen dotknout dlaní a před čarodějnicí se rozestoupil jako studený med. Sofie Praskovju opatrně spustila do temných hlubin a vzápětí ji následovala. Voda je obě něžně objala jako matka ztracené děti.

Však také jejich matka byla. Ona – Hlubina.

Sofie ji nikdy neviděla na vlastní oči a ani teď se jí to nepoštěstilo. Věděla však, že jestli má být máma někde v bezpečí, bylo to tady. Pod hladinou, kde ji žádná zpropadená lovkyně už nenajde.

Nespálila ji. Když bude rychlá… třeba mámu zachrání. Bývala přece silná. Pořád *je*!

Je. Neumřela. Odpočívá. Čeká.

Čeká, až ji Sofie dá zase do pořádku.

Seděla tam na dně rybníka déle, než by měla, a držela ji za ruku. Říkalo se, že voda je léčivá, a byla to pravda. Tma a její tíha jí z mysli vymyly oslepující smutek, jako když proud řeky omílá horniny, dokud se z nich nestanou nádherná zrníčka písku.

Sofie otevřela oči. Už klidnější, s jasným cílem.

„Na shledanou, maminko. Brzy se vrátím."

K hladině vystřelila jako losos. Odhodlaná překonat jakýkoli protiproud.

* * *

„Úplně zešílel. Měl jsi vidět tu spoušť," kroutil Zachar hlavou, mezi prsty cigaretu.

Georgij mlčel. S každým Zacharovým slovem se ho zmocňoval neblahý pocit. A nebylo to jen kvůli tomu, že v jeho novém pokoji hořela akorát osamocená petrolejka a vrhala na stěny děsivé stíny.

Svíjely se jako černá chapadla, jako úponky, co mu chtěly sáhnout rovnou do duše. A hluboko v nich jako by něco cupitalo. Něco podivnějšího a znepokojivějšího než krysy.

Přeludy. Věděl, že blouzní… a přece v něm stále hlodala jedna věc.

„Nechápu, jak se mu to povedlo. Byl přivázaný. Na pokraji smrti…!“

„Ty, Zachare…,“ promluvil Georgij konečně ochraptěle.

„Hm?“

„Nepřijde ti…“ Georgij zaváhal. „Nepřijde ti, že se poslední dobou děje něco… divnýho?“

Zachar se na něj cynicky podíval. „Kromě toho, že tu pacient právě kusem skla dekapitoval sestru?“

Georgij se hořce ušklíbl.

„Máš ještě cigaretu?“

Zachar povytáhl obočí. Protože jen co to Georgij řekl, přepadl ho záchvat štěkavého kašle.

„Co, myslíš, že mi nějak výrazně přihorší?“

„Pravda.“

Doktor zaštrachal v poloprázdné tabatěrce. Georgij si nabízenou cigaretu zapálil o plamen lampy a vdechl levný tabák. A místo aby se znovu rozkašlal, cítil, jak se konečně trochu uvolnil. Jo, tohle mu chybělo…

Chvíli mlčky pokuřovali, každý ztracený ve svých myšlenkách.

„Zachare… chci se tě na něco zeptat. Na tvůj, řekněme, odbornej názor.“

Ivanovskij se zájmem nastražil uši jako německý ovčák. Už dlouho si s nikým doopravdy nepovídal.

„Poslouchám.“

Georgij se nadechl, jako by se odhodlával skočit do ledové řeky. Nechtěl, aby si Zachar myslel, že je blázen, ale… Vždyť v první linii si o tom šuškali vojáci z různých jednotek. Pravda, spoustu z nich kvůli tomu prohlásili za duševně choré, což byl možná i jejich záměr, ale… Georgij prostě *musel* znát odpověď.

„Co když existuje nějaká jiná cesta?“ zeptal se pomalu.

„Jak to myslíš?“

„No… lékařsky… neortodoxní."

„Jako… zaříkávání, modlení a podobně?" povytáhl Zachar obočí. „To možná upokojí tvou duši, ale rozhodně tě to…"

„Ne. Co když na některý věci schopnosti… *obyčejnýho* člověka prostě nestačí?"

Zachar naklonil hlavu k rameni a tak zvláštně se na Georgije zadíval. Napětí houstlo jako ovesná kaše.

„Jsem hlava otevřená, Georgiji. Takže ať se ze sebe snažíš vymáčknout cokoli, neboj, nebudu tě soudit příkře jako mí starší kolegové."

Georgij přestal napjatě tisknout zuby k sobě a vydechl nosem.

„Ještě jsem to nikomu neřekl," začal ochraptěle a potáhl z cigarety. „Loni na podzim jsem viděl něco podivnýho. Na frontě, kus od Charkova. Nevím, jak přesně to nazvat, ale myslím, že jsem tehdy viděl…"

Georgij zmlkl a podíval se Zacharovi do očí. Poslední slovo jako by se mu samo vzpříčilo v krku.

„Co jsi viděl?"

„No, člověk to nebyl, to vím jistě."

* * *

V uších mu zvonilo a celý svět se točil. Chvíli mu trvalo, než si uvědomil, že už se nekutálí po zmoklé trávě, ale z pádu ze sedla se mu motá hlava. Dunění střelby slyšel tlumeně, jako by mu do uší někdo nacpal vatu.

Když se mu konečně povedlo zaostřit, na tmavnoucím nebi zahlédl mrtvolné rybí oko podzimního úplňku a kus od sebe svého hnědáka. Ležel na boku v blátě a krvi a už se ani nepokoušel vstát. Jenom koulel očima a žalostně, skoro lidským hlasem jako v pohádkách, prosil o milost.

Georgij se odvrátil od mrtvé tváře vojáka vedle sebe a nožem rychle ukončil trápení zvířete.

Na první pohled to vypadalo, že ten zásah jako zázrakem přežil jediný. Ale pak ve vysoké trávě někdo zasténal.

Georgij na nic nečekal a odplazil se k raněnému. Byl to Fima. Za celou dobu spolu prohodili sotva pár vět a přátelé byli stěží, ovšem

během výcviku a později i tady na frontě jako by mu Fima četl myšlenky. Byl to dobrý spolubojovník. A Georgij byl odhodlaný ho odsud dostat. Jediný pohled na zkrvaveného muže ho však donutil zapochybovat, jestli to vůbec zvládnou.

Mládenec mělce oddechoval a z potrhané uniformy mu na boku a břiše trčelo několik střepin z granátu. Georgij navíc i přes pištění v uších zaslechl, že boj je nebezpečně blízko.

„Vydrž, pomůžu ti," zamumlal ochraptěle. Pokud ho odtáhne tamhle za kopec, k řece…

Fima jeho ruce odstrčil. „Vypadni… odsud."

„Nenechám tě tu," zamračil se Georgij, ale než stačil Fimu zarazit, ten si z boku vyrval šrapnel. Jeho vytí zaniklo v kožené rukavici, kterou si strčil mezi zuby. „Co to děláš, ty blázne?! Vykrvác…"

Georgij měl náhle intenzivní pocit, že je něco špatně. Snad to bylo Fimovým nezdravě horečnatým pohledem, tím, jak svíral zuby a provazce šlach se mu natahovaly k prasknutí.

Zbláznil se. Zbláznil se bolestí, napadlo Georgije.

„Zdrrr-hej!"

Už to neznělo jako lidský hlas – Fima doslova *zavrčel*. Jeho tělo se prohnulo v krátké křeči, svaly nabobtnaly, kosti se přesunuly do nepřirozených pozic. Špinavá uniforma praskla ve švech.

Georgij se od něj podvědomě odtáhl, srdce bušící až v krku. Ta *věc* byla obrovská. Jako chumáč tmy. Nahlas zafuněla – a vytáhla si zbytek šrapnelů, jako by to byly třísky v prstech.

Georgij sklouzl očima ke své jezdecké karabině. Ležela jenom kousek od něj. Jestli to nezabije hned…

Fima jako by mu opět četl myšlenky. Sotva se Georgij chtěl vrhnout pro zbraň, těžká pracka mu vrazila doprostřed hrudi a přimáčkla ho k zemi. Fima na něj však nezaútočil. Viditelně se zarazil, otočil korouhvičky uší dozadu a zavětřil. Lidský obličej se mu při proměně protáhl v dlouhý čenich a tmavá srst z něj v šeru dělala bytost ještě děsivější, protože se na první pohled nedalo poznat, jestli je to démon, nebo tvor z masa a kostí.

Práskly výstřely, zahvízdaly kulky. Fima se přikrčil, v rozložité hrudi mu zahřmělo zavrčení.

Georgij mezitím lapal po vyraženém dechu. Při pádu se musel o něco praštit, protože mu před očima tančila černá kola.

Nebo to byla Fimova srst?

Fima skočil směrem, odkud se ozvala střelba. Georgij se ztěžka natáhl pro pušku. Z vyděšeného, bolestného jekotu a syrových zvuků praskání kostí a trhání cárů masa mu naskočila husí kůže.

Skryl se za mrtvolu jednoho z koní a zacílil.

Ale Fima byl pryč. Zůstalo po něm jenom několik císařských mrtvol – a desítky nezodpovězených otázek.

* * *

Zachar dokonce zapomněl, že mu v ústech hoří cigareta.

„Zajímavé," prohlásil zase tak zvláštně, nepřítomně a oči mu těkaly po holém pokoji, jako by nad něčím horečnatě přemýšlel. Vytáhl deníček a něco si do něj nanejvýš zaujatě zapsal. Chvíli se na svá slova mlčky díval, ale když pak pokračoval, jeho hlas zněl bez toho zápalu, který Georgij před chvílí viděl. Rozvážně. „Víš… v polní nemocnici zaslechneš spoustu podivných věcí. Problém je v tom, že je to všechno o psychice. Lidská mysl si v šoku realitu často zastře něčím neuvěřitelným. Protože není schopna to pochopit. Kupříkladu jako si naši předkové mysleli, že blesky jsou dílem rozhněvaných bohů…"

„Já jsem nechtěl tvr…"

„Ovšem pak jsou tu věci, které tak snadno nevysvětlíš," nenechal se Zachar přerušit. „Začnou v tobě hlodat."

Georgij se na něj zkoumavě zadíval. A pak mu došlo, kam tím míří.

„Ty… máš taky svůj příběh."

Na konci zazněl drobný otazník a Zachar vážně přikývl.

„Ačkoli není tak fascinující jako ten tvůj."

„Stejně bych ho rád slyšel."

Doktor přehodnotil obsah tabatěrky a nakonec si zapálil další. Po dnešním dni to nutně potřeboval.

„Bylo to minulý rok v březnu…"

* * *

„Hej, felčarskej! Vstávej!“ kopl ho někdo do podrážky holínek.

Zachar znaveně a rezignovaně zafuněl. Měl pocit, že si sotva lehl. A podle toho, že byla pořád hluboká noc, se nemýlil. Ale práce doktora, stejně jako práce vojáka, nikdy nekončila, jak říkával zdejší plukovní lékař Maximov. Přerušovala ji akorát více či méně delší období klidu.

„Poplach?“ zeptal se Zachar mechanicky, ačkoli žádný shon neslyšel.

„Tak něco. Vezmi si brašnu a kabát, velitel tě chce v poli,“ oznámil lakonicky Šarapov, pobočník Achipova, a netrpělivě sledoval, jak Zachar naučeným bezmyšlenkovitým pohybem popadl obě zmíněné věci. Kabát si zapínal za pochodu.

Venku před roubenými chalupami, rozházenými okolo panského statku, kde se usídlil lazaret, už dva svobodníci drželi přichystané koně. Poručík Šarapov si nechal přidržet třmen a vyhoupl se, Zachar zavěsil brašnu k sedlu a již méně energicky a obratně se ocitl na hřbetě koně. Jinde než na voze nebo ve vlaku nejezdil rád. Ale nedalo se nic dělat.

Když cvalem pádili z vesnice, přidali se k nim ještě dva vojáci jako doprovod. Zachar z toho začínal mít čím dál divnější pocit. Co se stalo, že ho plukovník Archipov potřebuje někde u přední linie, když není žádný poplach? Zranil se snad on? Mají zajatce? Ať už to bylo jakkoli, mladému doktorovi bylo jasné, že pacient, který tam na něj čeká, by bez jeho odborné pomoci převoz zřejmě nepřežil.

A tak se v závěsu za poručíkem hnal černou nocí a ani nevěděl kam. Měsíc i hvězdy skryly dešťové mraky, které se společně s Němci přihnaly ze západu a hrozily další jarní přeháňkou. Ve vzduchu voněla kyprá zem…

A Zachara brzy do nosu udeřil pach, který zvěstoval, že fronta a zákopy jsou nedaleko.

Zastavili v hájku, který ještě nerozmetaly bomby, a Šarapov oznámil, že dál musejí pěšky.

„Raději si připrav osobní zbraň,“ prohodil ještě k Zacharovi a sám rozepnul pouzdro na důstojnickou pistoli a odjistil ji. Jejich doprovod měl připravené pušky.

Zachar se při přebíhání louky k místu, kam poručík mířil, podvědomě přikrčil. Ve válce se člověk rychle naučil, že přebíhat volný prostor jenom tak se nevyplácí. Někdy ani těm, co měli, stejně jako Zachar, na paži bílou pásku s křížem. S brašnou na zádech se vyškrábal do mírného svahu, který bahno změnilo v klouzačku. Bořil se až po kotníky.

Plukovník Archipov dřepěl společně s několika dalšími vojáky v kruhu. Tři z nich drželi přes svá záda a ramena maskovací plachtu a stínili tak jak kapitána, tak skomírající lampu, kterou Archipov zapálil, aby jim jako maják udal směr. Další leželi na břiše v blátě opodál na hřebeni a přes mířidla hlídali nepřátelskou stranu.

„Plukovníku…," zašeptal Zacharov a zvedl ruku ke štítku čepice. Stejně jako on si dřepl.

„Ivanovskij," kývl na něj kníratý Archipov a pohodil hlavou do strany, k třískám stromků a keřů, které nedávno musel zasáhnout dělostřelecký granát. „Je to támhle."

Zachar se zatvářil nechápavě. „A… co přesně, pane…?"

„No, chlapče… to nám, doufám, řekneš ty."

Neřekl. Protože nic takového nikdy předtím neviděl.

Mezi třískami leželo v mělkém kráteru tělo. Lampa, kterou vojáci stále chránili plachtou i svými těly, vrhala mizerné světlo, ale Zachar i v něm poznal, že *tohle* člověk rozhodně není.

Byl to vlk. Zatraceně divný vlk.

Byl obrovský. Možná dokonce větší než vzrostlý muž, a to z něj část chyběla. Archipov mu sdělil, že jednu zadní nohu našli pár metrů od těla. Zachar se šel podívat i na ni. Ale o nic moudřejší z toho nebyl. Protože ta noha… byla dlouhá. Dlouhá, masivní, s kolenem a obří protáhlou tlapou. Zachar přikázal světlonoši, aby lampu sklonil ještě níž…

A v tu chvíli se ozvalo troubení.

Poplach.

„Do prdele…," ulevil si Archipov. „Rychle tu mršinu naložte a jeďte zpátky! Ivanovskij…"

Černotu nebe proťala světlice. Všichni se podvědomě přikrčili.

„Já vím, pane," přikývl Zachar, i když plukovník nic neřekl.

Věděl, kde je jeho místo. Tam u raněných.

* * *

Doktor se odmlčel. Georgij se opíral o loket a visel mu na rtech jako malý, když mu máma vyprávěla pohádky o domovníčcích, rusalkách, vychytralých kmotrách liškách a bohatýrech.

„Bohužel, když jsem se potom vrátil do lazaretu," navázal Zachar po chvíli, „nebylo to tam." Doktor si zklamaně povzdechl. „Uložili to do sklepa jednoho z domů ve vesnici. Ale… někdo to zřejmě ukradl."

„To takovej nález nikdo nehlídal?" podivil se Georgij, který se v rámci své vojenské přípravky, než ho pustili na frontu, nahlídal spousty kurníků a salaší.

„Každý, kdo měl obě ruce a nohy, pomáhal. Byl to opravdu ošklivý útok. Na sále jsem potom stál skoro po kotníky v krvi."

„Ah…," zamumlal Georgij chápavě. A taky zklamaně. Už od té noci, kdy mu bylo devět a s kluky z vesnice se vsadil, že přespí na hřbitově, protože „je přece už dospělej", věděl, že za tmy se věci zdají být jiné. Děsivější. A že osamocená petrolejka je zrádnější než cikánka a její věštby. „A… co si teda myslíš, že to bylo?"

Zachar se zadumaně zamračil, až se mu na kořeni nosu udělala vráska.

„Nevím," přiznal poraženě. „Neodvažuju se ani soudit. Doteď mě to pronásleduje. To… coby kdyby. Víš, možná jsem kluk z města, ale vlků jsem za války viděl dost. Některé ty zpropadené šedivce nezahnala ani kanonáda, protože se naučili, že po ní zůstává hostina. Stejně jako krkavci, krysy a toulaví psi. Hlavně v Rumunsku to prý bývalo zlé. A povídám ti – vlk to nebyl, to vím jistě," parafrázoval Zachar jeho slova. „Rozhodně ne *obyčejný*."

Georgij se položil zpátky na lůžko a tlumeně zakašlal. V komíně skučela meluzína.

„Takže…," zachraptěl po chvilce, kdy oba opět propadli svým myšlenkám a vzpomínkám, „bys… byl ochotnej připustit, že… existuje něco jako… vlkodlaci?"

„Myslíš lykantropii? Ale ta přece existuje," odvětil Zachar tak samozřejmě, že Georgij, který mohl jenom tušit, co nějaká *lykantropie*

znamená, na něj vytřeštil oči. „Je to duševní nemoc, kdy si postižený myslí, že se o úplňku mění na zvíře – a taky se tak chová. Ovšem pokud tvoje vyprávění není jenom šok z toho, co tvůj spolubojovník ve svém šílenství udělal nepřátelům…," pokračoval Zachar a v očích se mu začínala rozhořívat zaujatá jiskřička jako před chvílí, jako by mu něco pomalu docházelo, „byl jsi svědkem lykantropie *fyzické*. Takové, jakou popisují v legendách a pohádkách…"

„Je to teda podle tebe možný?" ožil Georgij a znovu se zvedl na loktech.

„Před pěti lety bych ti s naprostou jistotou řekl *ne*. Teď říkám… *možná*." Zachar se ušklíbl, až se drobné jizvičky po neštovicích zavlnily jako hladina řídké ovesné kaše. „Je to pravda. Válka člověka změní."

„Možná doslova," zamumlal si Georgij pro sebe.

„Ano, možná doslova…," pronesl Zachar stejně nepřítomně, jako by byl myšlenkami už na míle daleko. „A když se mohla objevit nová forma tyfu…"

„Podle tebe je to teda nemoc?"

Zachar přestal zírat na záclony. Ven přes ně vidět nemohl.

„A co jiného by to bylo? Většina nadpřirozených neduhů se díky vědě ukázala být obyčejným virem, bakterií, defektem při narození, a ne nějakou kletbou. Nevěříš snad na čáry," ušklíbl se.

Georgij mu úšklebek opětoval. „Já jsem ten poslední, na to se můžeš spolehnout."

„Já vím. A proto… ti věřím. Vážně, Georgiji. Věřím, že jsi viděl *lykantropa.*" Zachar dokázal být zvláštně adresný, a přitom mu v hlavě viditelně šrotovaly další a další úvahy. „A už asi tuším, co jsi myslel tou *jinou cestou*…"

Georgij to nedal najevo, ale ze srdce mu spadl obrovský balvan. Se sotva znatelným úsměvem típl cigaretu o prázdný hrnek.

„… a? Šlo by to?"

„Léčit nemoc nemocí?" Zachar pokýval hlavou ze strany na stranu. „Teoreticky… ano. Kdyby se ze vzorku izolovalo bezpečné sérum… Jenom doufám, že teď o úplňku neutečeš do lesů."

„Vypadám na to?" obsáhl Georgij gestem svůj zbídačený stav.

Zachar by rád zavtipkoval, ale obličej mu místo toho potemněl.

„Subbotin na to taky nevypadal."

„Myslíš, že by mohl být…"

Zachar se na moment zamyslel, ale pak potřásl hlavou.

„Kdyby byl, ležel by tu měsíc na márách? Ne. Lykantropií, jakou jsi viděl, podle mě určitě netrpěl."

„Pravda," zahučel Georgij a trochu se za svou nedůvtipnost zastyděl. No jistě, copak by takový Fima, který si bez mrknutí oka tahal šrapnely z těla, skončil v nemocnici jako umrlec?

„A i kdyby…," pokračoval Zachar temně, „už se to stejně nedozvíme."

„Jak to?"

Zachar potáhl ze špačku cigarety a típl ji. Hasil ji pečlivě a dlouho, ačkoli to nebylo potřeba.

„Subbotin ve vazbě spáchal sebevraždu. I když já osobně si myslím, že mu k tomu tak trochu dopomohli pánové od policie."

Georgij na to nic neřekl. Naprosto je chápal – to, co Petr Petrovič udělal, byla odpornost hodná šibeničníka. A šibenice by ho tak jako tak čekala, na takového by kulkami neplýtvali.

„Takže jsme pořád na začátku…"

„To bych tak úplně neřekl." Zachar se konečně pousmál. „Víme, co hledáme. Jen to nejspíš nenajdeme tady."

„Tak co navrhuješ?"

„Moskvu."

Georgij pokýval hlavou a už mnohem klidnější – a také unavenější – klesl do peřin.

„Ale nemysli si, že mě tady necháš."

„To by mě ani nenapadlo. Jsi to koneckonců ty, kdo má zkušenosti s dobrovolničením na sebevražedné mise, no ne?"

* * *

Petr Petrovič Subbotin sebevraždu nespáchal.

Až do rána trčel svázaný do kozelce v kamrlíku s kýbly a košťaty a potom si ho odvedla policie. Ani jeden z doktorů nenamítl nic ohledně jeho stavu. Stáli tam ve špalíru jako na vojně, lékaři i sestry, a on v jejich pohledech četl hrůzu, znechucení a vztek.

Strážníci ho hodili jen s tenkou dekou do studeného sklepa. A na rozloučenou ho neopomněli kopnout do břicha. Patrona mu z vnitřností dělala kaši, ale on byl příliš zesláblý, než aby se mohl bránit. S Praskovjinou hlavou však zmizela aspoň ta vatová mlha a pocit bezčasí. Už nebyl jen polomrtvá loutka.

Už byl jen polomrtvý.

Cítil, že Sigrúnino sérum, ať už ta odporná žlutá sračka byla cokoli, pomalu vyprchává. Bylo ho málo, příliš málo, než aby se odsud dostal.

A když se objevila na schodech, věděl, že už se odsud ani nedostane.

Sofie dolů kráčela pomalu, jako by měla všechen čas světa. V jejích pohybech bylo něco hypnoticky dravčího a Subbotina se opět začínal zmocňovat ten pocit jako poprvé. Jako na frontě.

Než zabil Svena a zbytek jednotky.

Pevně semkl víčka.

„To ti nepomůže," řekla Sofie přezíravě.

Měla pravdu. Její obraz se mu vypálil na sítnici a mučil ho. Byla krásná, *nádherná*, s tou bledou souměrnou tváří, hustými tmavými kadeřemi a skoro černýma očima.

Zimu náhle vystřídalo teplo. Sofie si na něj beze slova obkročmo sedla. Sálala jako kamínka a voněla tak, až se mu z toho točila hlava. Sil měl sotva na to, aby se udržel v sedu, ale když ho dlouze políbila, stejně se mu postavil.

Čarodějnice zapředla a začala se o něj otírat boky. Jeho propadlé, pichlavé tváře držela v hebkých dlaních a jazykem rejdila stále hlouběji.

Petr Petrovič vydal dávivý zvuk, když mu jazyk sjel daleko za jícen.

– *Hezky mi všechno povíš, ano?* broukal mu přímo do mozku její nádherný hlas. – *Přece jí neprojde, že tě tady nechala, chudáčku můj. Raněného, nemocného…*

„Uhm," zahuhlal Subbotin souhlasně a přidušeně zasténal, když si Sofie mezitím poradila s jeho kalhotami a nasedla. Jakékoli myšlenky na vzdor se rozplynuly. Vlastně ani nevěděl, že vzdorovat chtěl.

Proč taky?

On rejdil v ní a ona v něm. Dokonalá symbióza. Chtěl takhle zůstat navěky, protože jedině s ní odešla veškerá bolest. S ní se zase začínal cítit silný – a přitom tak krásně bezmocný, když na něm rajtovala a on měl ruce svázané za zády.

Její jazyk se mu probojoval až do útrob, rozlézal se a větvil jako stromoví.

Sofie vykřikla. Ale vůbec ne rozkoší.

Petr Petrovič se rozkašlal, když jazyk prudce vytáhla. Vyprskly na ni kapky krve.

Čarodějnice vyskočila a jazyk se jí ochable houpal až na prsou jako hnusná parodie na koňské přirození. Fialovějící, na špičce pokrytý puchýři.

Sofie v panice znovu hrdelně vyjekla, oči vytřeštěné. Nemohla mluvit a pálilo to. Krucinál, jak moc to *pálilo*! Jako by se opařila o polévku. Ne, ne, jako by jazyk ponořila do rozžhaveného kovu!

A Petr Petrovič před ní umíral. Vykašlával krev a celé tělo se mu chvělo.

Sofie cítila, jak jeho drahocenná energie, všechny zbytečky a drobečky, které se jí z téhle živé spíže povedlo vymést, uniká. Nepředal jí ji. Nezavlažil její klín – nenakrmil ji. A to ji bolelo skoro stejně jako jazyk. Zavyla jako hladové zvíře, kterému pod čenich někdo strčil voňavý kus masa a pak mu ho sebral. Dokončit to nemohla. Úd mu ochabl.

Zkusila slíznout aspoň kalužinku krve, ale zařvala znovu. Znovu jako by ji pokropilo tekuté olovo. V bolesti i vzteku zadrásala nehty o kamennou zeď sklepa a přiskočila k Subbotinovi. Zuřivě s ním uhodila o stěnu.

– *Co je zač?!* křikla mu do mysli, až tím pomalu ohlušila i sama sebe. – *Jak se ta svině jmenuje?!*

Petru Petroviči se krev spustila i z nosu a uší. Zachroptěl.

I on měl jazyk jako fialové jelito.

Sofie s ním znovu frustrovaně třískla o kameny. Nestihla to. Než zachytila mdlý záblesk odpovědi, jeho mysl zachvátila ledová temnota smrti a dotkla se i jí.

Bylo to odporné. Naskočila jí z toho husí kůže.

Chvíli tam seděla jako hromádka neštěstí, až se rozvzlykala nejen bolestí. Jazyk ne a ne splasknout a její jediná šance jak najít matčinu vražedkyni se změnila na mrtvý pytel masa, kterému z kalhot čouhal ochablý penis.

Vyčerpaně se vyškrábala na nohy. A přitom kolenem o něco zavadila.

Odkutálelo se to ke stěně.

Sofie tu věc pokrytou chuchvalci krve a žaludečních šťáv zvedla.

A s vyjeknutím ji zase hned pustila. Pálila!

Kulka pokrytá runami s cinknutím dopadla na podlahu a zastavila se o Subbotinovo bezvládné tělo. Musel ji v posledním tažení vydávit.

A Sofii náhle svitla naděje.

Přece jen ji najde. Jenom to bude muset udělat složitěji.

* * *

Do Moskvy vyráželi brzy. Obzor teprve nesměle světlal, jinak stále panovala tma. Na cestu jim svítil dorůstající srpek měsíce a stříbřitě jiskřil na čerstvě napadaném sněhu, který jim pod podrážkami vrzal jako nadýchaná vata.

Georgij se po pár dnech, s vidinou naděje, dal překvapivě odhodlaně do kupy a trval na tom, že se musí rozloučit s rodiči v nedaleké nuzné vesnici. Zachar neměl sílu jeho paličatosti vzdorovat – jak ji předtím v duchu blahořečil, protože snad jen ona Žukova zachraňovala před smrtí, tak ji teď proklínal.

Ale nakonec rezignoval. Dost možná to bylo jeho doopravdy poslední přání. I když to, kolik od jejich rozhovoru nabral sil na úplně stejné kaši a zeleninovém vývaru, ho zaráželo – a čím dál víc potvrzovalo jeho domněnku, že s obyčejným skvrnitým tyfem nemají co do činění.

Dvířka roubené chalupy ve Strelkovce se nesměle otevřela a škvírou vykoukla vrásčitá tvář zabalená do vlněné šály. Ženiny stářím zakalené oči na Georgije na prahu nevěřícně zíraly.

„Nejsem umrlec, maminko. Neboj se."

Zachar postávající opodál si pomyslel, že přesně to by nějaký umrlec z pohádek řekl.

„Synáčku…!“ rozzářila se Ustiňa Žukovová. „Tak ses nakonec vyléčil!“

Georgij neměl to srdce jí říct, že ani v nejmenším. Ještěže měsíc všechno vykresloval v nezdravě bledém světle. Nemohla poznat, že tak vypadá i za dne.

„Pojď dál, honem. Nebudeš tam přece mrznout.“

„Já dovnitř nepůjdu, maminko. Přišel jsem se vám jenom ukázat… a musím zase hned jet.“

Ustiňa si teprve teď všimla Zachara.

„Mám v Moskvě nějakou práci. A… nevím, kdy se zase vrátím.“

Georgij se trochu bál, že ho matka nakonec prokoukne, jak jen to matky u synů umějí. A možná že prokoukla, protože když ji při loučení objímal (teď po válce mu připadala ještě menší, jako suchý rybízový keřík), plakala. Stejně jako tehdy, když ho odváděli do armády.

Rozespalému otci akorát stiskl mozolatou ruku a nic víc nevysvětloval. Ukázal jim záda.

Zachar už seděl na korbě saní, kde byly naskládané pytle s tím málem zboží, co Strelkovka mohla poskytnout. Zakutaný do kabátu, šály a čepice v té tmě skoro splýval s nákladem.

Zato Georgij zimu vůbec nepociťoval. Iljuchově hnědce se z nozder valila pára, ale on se pod vrstvami oblečení potil, jako když se na cvičišti plazili pod horkým letním sluncem. Nakonec to nevydržel a vojenský kabát s odpáranými nášivkami si trochu rozepnul.

„Neboj, taky se brzy zahřeješ,“ broukl na koně a láskyplně ho pohladil po čumáku.

Nebo spíš – chtěl. Klisna na něj vyvalila další oblaka mlhy, nervózně zadupala a pohodila hlavou.

„Co vyvádíš, ty bláznivá?“ zakroutil Georgij hlavou a přidržel si ji za ohlávku. Kavalerista v něm nemohl překousnout, že by se ho snad nějaký kůň, zvlášť taková *líná herka*, jak jí Iljucha často nadával, bál. Znovu k ní vztáhl ruku, aby si ji mohla očichat, ale zvíře zakoulelo očima a vytrhlo se mu.

„Gorjo, tos jí dal čuchnout pepře?“ Starý Iljucha se vynořil zpoza saní, přihrbený, v ruce bič. Georgij si pamatoval, jak s ním několikrát zmydlil i jeho, když ho načapal u sebe ve stodole. A ne samotného.

„Nevím, co jí přelítlo přes nos, Iljo Petroviči. Není nemocná?“

„Nestarej se a nasedej. Chci mít tuhle pekelnou štreku už za sebou,“ zavrčel Iljucha. Zachar mu musel naslibovat hory doly, aby souhlasil, že je odveze.

„Radost s ním jednat,“ utrousil doktor ironicky, když Georgijovi, který poněkud vypadl z formy, pomohl na sáně a vozka koně popohnal křiknutím a prásknutím bičem. „Ale nikdo jiný prý u vás koně nemá…“

„To nemá, no. Museli je dát armádě. Ale tady Ludra byla na nějaký válčení už moc stará. Tak prej zůstala na zásobování.“

„Tak snad do Moskvy dojede.“

Georgij se podíval směrem ke kozlíku, ačkoli koně odsud vidět nemohl. „Já doufám. Je chuděra nějaká divná… Pod nohama jí mohli štěkat psi a ani se nehnula. A mě zná od tý doby, co jsem byl malej.“ Georgij se zachmuřil a neradostně zavtipkoval: „Jako by mi na rukou ulpělo moc smrti.“

„Prosím tě… Ne že bych chtěl znevažovat tvoje vojenské úspěchy, ale jsem doktor. A i když bych to jako tvůj ošetřující lékař přiznávat neměl… hádám, že mně pod rukama umřelo víc lidí. To by se ze mě musela zbláznit.“

Georgij se mezi pytli pohodlněji usadil a pokrčil rameny. „Anebo je to tím, že ty ses je snažil zachránit. Já ne.“

Zachar zahrabal v kapse a pokusil se zapálit si. Sirka se mu mezi prsty v rukavici vzpouzela, a tak si ji zuby stáhl.

„Mrzí tě to?“ zeptal se s cigaretou mezi rty. Rukou chránil plamínek.

„Co?“

„Že jsi musel zabíjet.“

Georgije ta prostá otázka zarazila. A došlo mu, že na tohle se ho za celou dobu nikdo nezeptal. Ptali se, kolik jich zajal, kolik jich zastřelil. To kvůli těm křížům. Ale nikoho nezajímalo, jestli ho to *mrzí*.

„Já… nevím. Nepřemýšlel jsem nad tím.“

Zachar zahodil sirku za sebe přes bočnici. „Děláš dobře."

„Myslíš?"

„Ano, *myslím*. Nic proti, ale dobrý voják je ten, co nemyslí. Tedy – *nepřemýšlí*. Přemýšlivce mi donesli jako první. Pokud ještě bylo proč je nosit. Idealisty, básníky, hrdiny země ruské. Vrchní doktor jim říkal *princátka*. A někteří šlechtici vážně byli. Šli se bít za cara a vlast, chtěli dokázat, že i oni si zaslouží zvěčnit v rodinné galerii vedle předků, kteří bojovali u Borodina pod velením Kutuzova et cetera. Jenže od dob Borodina se toho hodně změnilo."

„Jo. Ti mladší z našich velitelů říkali, že tohle je úplně jiná válka. A i když jsem v žádný předtím nebojoval… Jo, je. Letadla. Kulomety…"

„Lidský pokrok je fascinující. Jenom škoda, že ho používáme zrovna na tohle."

„Když jsem byl na oficírským kurzu, tak tam jeden moudrej instruktor řekl: válka je to, co pohání lidstvo kupředu. Válka a hlad. Pokud chce člověk někoho zabít nebo je hladovej, stává se neobyčejně vynalézavým."

Zachar zamyšleně zabručel. „Zajímavá úvaha. A po tom, co jsem viděl… se tak trochu bojím, že i pravdivá."

„Akorát tam jedna věc chybí."

„A to?" zeptal se doktor zvědavě.

„Člověk se stává neobyčejně vynalézavým, pokud má hlad, chce někoho zabít… anebo ošukat," ušklíbl se Georgij.

Zachar se zachechtal. Byl to první opravdový smích, co od něj za poslední dny slyšel.

„Pravdu díš, Georgiji Konstantinoviči!" pokýval hlavou v hrané vážnosti. „To ženy, ženy ženou lidstvo kupředu. I bez válek."

„Ale kolik jich kvůli nim prej bylo…"

Zachar se znovu uchechtl. „To je pravda. Krásná ženská, to je horší než kulomet. Rány od takových nezašije a nevyléčí ani sebelepší lékař."

„Mluvíš z vlastní zkušenosti?"

„Ah, to naštěstí ne… Ale jeden můj přítel se vydal na frontu vybojovat srdce právě jedné takové dámy. Od začátku války jsem o něm neslyšel."

Georgij si strčil jeden pytel pod hlavu a natáhl se.

„Ale stejně. Ať je to jak chce, bez ženských by na světě bylo smutno," prohodil a díval se, jak nebe nesměle růžoví. Jako Mášiny tváře, kdykoli ji vzal za ruku…

Chvíli se Zacharem mlčeli, jak to při podobných hovorech dělávali často. Toulali se ve vlastních úvahách a Georgij musel uznat, že s doktorem se mu mlčí dobře.

„A na tebe někdo čeká?" nadhodil Zachar, když se z noci stalo šírání. „Jestli mám dát někomu potom ve městě vědět."

Georgij si tiše povzdechl a zavrtěl hlavou.

„Ne. Na mě už dávno nikdo nečeká. A asi je to dobře…"

Zachar na to nic neřekl. Georgij měl totiž pravdu i tentokrát. Pokud se jejich hypotéza nepotvrdí… čekání by stejně bylo marné.

KAPITOLA ČTVRTÁ

Mezi námi děvčaty

Bylo zvláštní se sem vracet po tolika letech. Georgijovi to připomnělo, co všechno nechal za sebou. *Koho* nechal za sebou.

Ale nad tím přemýšlet nechtěl. Ani nemohl. Zasáhlo ho, jak se Moskva změnila.

Venku se potulovalo víc bezdomovců a trhanů, než si pamatoval, a ulice byly zaneřáděnější. V rozježděné sněhové kaši se povalovaly odpadky a agitační letáky, sochy imperátorů bolševici rozebrali a domy byly poznamenané nedávnými boji revolucionářů a carských: v omítce zdí se černaly díry po kulkách, okna a výlohy mnoha obchodů a domů byly buď vysklené, nebo zatlučené prkny. Nedávná revoluční vlna z Petrohradu se přivalila až sem a spláchla i Moskvu.

Nebylo divu, že je starý Iljucha vysadil na samém okraji města a Ludra nechtěla dál udělat ani krok, jako by to bylo prokleté, nečisté místo. Ani Georgijovi se při tom bezútěšném pohledu nechtělo pokračovat. Moskva byla jeho druhá rodná hrouda, tady strávil většinu mládí, vyučil se kožešníkem, zasnoubil se…

Byly to dva roky, co ho těsně před svatbou odvedli na vojnu. A od té doby bylo všechno jinak. Celý svět se mu zdál jiný. I bez demonstrací, rudých praporů a bolševických hesel. Měl jiné barvy, zvuk i chuť. Jeho mistr by řekl, že po té ráně do hlavy se mu v palici konečně rozsvítilo. Ale Georgij věděl, že jeho stav má jasnou diagnózu: válka. A té se, když se tak rozhlížel okolo, asi opět nevyhne. Město se kromě lidí stojících fronty na příděl jídla hemžilo tlupami vojáků v dlouhých zimních kabátech ozdobených červenými kusy látky. Takové už viděl – jasně dávali najevo, ke komu patří. A komu patří celá Moskva. A jak znal carské důstojníky… ti si to líbit nenechají.

A tak bylo možná dobře, že mu v létě přišel dopis o tom, že se Máša vdala za někoho jiného. Byla ta poslední, kterou chtěl do toho všeho vtáhnout; do pochybných lékařských pokusů, do úvah o lykantropii, do strastí zbytečně mladé vdovy… A proto když míjeli známou ulici, kde jako tovaryš bydlíval v podnájmu u její matky, neřekl Zacharovi nic. To až dál.

„Počkej," zastavil ho na jedné z křižovatek. „Chtěl bych ještě zajít za jedním svým přítelem. Doufám, že tu pořád žije."

Zachar se na Georgije zkoumavě podíval.

„Je mi líp. Vážně."

Byla to pravda. Tělem mu pořád planula horečka a cítil se rozlámaný, ovšem nejhorší únava z něj opadla. Bylo to prosté: kdykoli měl cíl, tvrdohlavě za ním šel jako mezek. A teď, s doktorem po boku, ho nemohl zastavit ani proklatý tyfus.

„Půjdu tam s tebou. Ale nejprve se půjdeme ubytovat," prohlásil Zachar, a když chtěl Georgij protestovat, nesmlouvavě dodal: „A to ti nařizuji jako tvůj ošetřující lékař."

Georgij si tiše povzdechl, ale nehádal se. Zachar vypadal, že se v okolním chaosu nějakým zázrakem aspoň trochu orientuje.

„A… nevěděl by náhodou můj ošetřující lékař, kde bych si mohl naordinovat něco k snědku? Viděl jsem, že je to tu pořád na lístky, a já už nemám v Moskvě bydliště…"

„S tím si nedělej starosti. Nějak se podělíme."

„Ne, Zachare, to nemůžu přijmout," odmítl Georgij rozhodně. „Už tak pro mě děláš hodně. Vím, jak vypadají příděly pro civilisty, je to bída."

Zachar se zastavil a podíval se Georgijovi do očí. Mladý kavalerista byl vyšší a robustnější, jako hrubě vytesaný z kusu klády.

„Gorjo, jsi můj pacient. Slíbil jsem, že se o tebe postarám – tak se o tebe postarám. Máme přece poslání! A taky… mám příděly navíc."

„Vážně?"

„Jo." Zachar zase vykročil a přes rameno s úsměvem pohodil: „Nikdo nechce, aby felčar hlady šilhal, ne?"

* * *

Domek rodiny Ivanovských se skrýval ve spleti uliček nedaleko někdejší hlavní obchodní a módní tepny Arbat. Kdysi mohl být pěkný, dvoupatrový, v empírovém stylu, ale i on okusil trochu olova a okna v přízemí měl zatlučená. Místo movitého obchodníka nebo důstojného nižšího aristokrata spíš připomínal raněného poloslepého veterána, který se vrátil z fronty. Reliéf Asklépiovy hole na nažloutlé fasádě všem dával najevo, jaké rodině patří. Akorát ten had se Georgijovi nějak nepozdával. Někdo ho přetřel na červeno.

„To udělali oni?“ zeptal se, když Zachar nezamířil k hlavnímu vchodu, ale dozadu za dům.

„Co?“ nechápal doktor.

„Ten rudej had.“

„Ah, tohle. No… ano.“ Zachar zachřestil klíči a odemkl masivní visací zámek a sundal řetěz ze železné branky, která vedla do malé neudržované zahrady plné keřů, tújí a blíž k domu i nesmělých pokroucených ovocných stromků. „Však se podívej. Všude jsou rudé nápisy, visí rudé prapory… Rudá vládne Moskvě.“

„Jo, to vidím,“ zabručel Georgij a pro jistotu se ohlédl. Kdovíproč neměl už od té křižovatky, kde to s ním poprvé trhlo směrem, kde bydlívala Máša, dobrý pocit. Ale možná to bylo jednoduše proto, že po městě se na jeho vkus pohybovalo až moc lidí se zbraněmi a pochybnou motivací i velením.

Georgij si na prahu dupnutím oklepal jezdecké boty olepené sněhem a vešel do chodby s podlahou ze šachovnicových kachliček. Vzduch uvnitř byl zatuchlý, stále jako by se v něm vznášela pachuť připálené cibule a kouře. Prkny zaslepená okna, zevnitř ještě zatažená závěsy, dělala z kdysi příjemných místností stísněné, chmurné bunkry. Georgij to však ocenil. S tím bordelem venku si tu jeho vojácká duše připadala bezpečněji.

„Ubytuj se, jak je libo,“ uvítal ho doktor ve svém příbytku a roztáhl těžké krémové závěsy v obýváku, aby do něj skrz škvíry mezi dřevem proniklo odpolední sinalé světlo. „Snad tu ještě mám něco na zub… Bylinkový čaj určitě.“

„Ten ocením, díky,“ řekl Georgij a rozhlédl se po pokoji. Vévodil mu krb, trochu prořídlá knihovna (znetvořené torzo jedné

z papírových obětí objevil v košíku s chrastím a třískami na podpal) a pohovka. Tu znavený Georgij hned strategicky obsadil, a dokud mu Zachar nepoložil ruku na rameno, tak ani nevěděl, že na chvíli usnul. Pán domu už roztopil kamna – a dokonce pro něj měl pohoštění.

„Jez. V břiše nám vyhrává, jako bychom snědli párek rosomáků."

„No, kdybych sežral rosomáka, tak by mi v břiše tak nekručelo," uchechtl se Georgij a s díky si misku s pár bramborami ve slupce vzal.

„Hm, když jsme u těch rosomáků… Pamatuješ si celé jméno toho tvého… *Fimy*?" nadhodil Zachar, když utišil prvotní hlad. „Napadlo mě, že bych se po něm zkusil poptat. Byl ve vaší eskadroně, tak hádám, že by mohl být někde z okolí. Ne?"

„Byl to… Trofim. Trofim Tichonov. Ale jméno po otci nevím. Ani odkud byl." Georgij se snažil nehltat, ale po každé větě si to sousto do pusy strčit musel. „On toho moc nenamluvil. Často žádal o noční hlídky… a vždycky jezdil na průzkumy, mnohokrát jsem tam byl s ním. Jenže tam si člověk nepopovídá."

„A… to ti na něm nepřišlo během toho něco divného?"

Georgij se s horkou bramborou v puse zamyslel.

„Nnne. Asi ne. Byl takovej zamyšlenej, ale… jinak, hodně si všímal a sledoval okolí. Byl skvělej stopař. Prej pocházel z rodiny lovců."

Zachar se ušklíbl. „Jak příhodné…"

„Jo. Možná se nakazil někde tam. Při lovu."

Georgij se odmlčel. Rád by se s Fimou znovu setkal, ale čert ví, kde mu byl konec. Vojáky, kteří si pro ně přišli, zabil, ale možná ho dorazili jejich kamarádi. Tak jako tak se k jednotce nevrátil. A po tom, co Georgij viděl, asi ani nemohl. Báli by se ho. Zlynčovali by ho.

„Poptej se na něj, ale… nemyslím, že budeš mít štěstí. Jestli přežil, bude někde za humnama."

„Hm. To asi ano…," zamumlal Zachar zklamaně.

„Ale neklesej na mysli. Na něco jsem si dneska vzpomněl."

„Na co?"

„Ten můj kamarád. Vlastně je to můj bratranec, učili jsme se spolu u jeho otce kožešníkama. Myslím… že Saša by mohl být naše první vodítko."

Zachar se zaujatě narovnal. „Také viděl vlkodlaka?"

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy ***Rudý bohatýr*.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.